

იპეი +

ერთვითხუბრი ჟურნალი შიგდუდული შისაქლებლობის მქონე პირებისათვის
№ 2 (50) თებერვალი 2015წ.

სარეაბილიტაციო და სოციალური ადაპტაციის ცენტრის „აისის“ ერთ - ერთი უმთავრესი მიზანი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა დასაქმების ხელშეწყობაა. უკვე „აისის“ ბაზაზე ფუნქციონირებს სოციალური სანარმო „აისის სამკერვალო“, სადაც შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირები იძენენ დასაქმებისთვის საჭირო უნარ-ჩვევებს. ისინი ჩართულნი არიან სამკერვალო საქმის სხვადასხვა აქტივობებში. დღეს სოციალურ სანარმოში იკერება სამედიცინო დანებსეზულებებისთვის უნიფორმები და თეთრეული.

ISSN1987-7161 977198771600
მთავარი რედაქტორი
თეიმურაზ მიქიაშვილი 593 33 5887 info.imediplus@gmail.com
რედაქტორის მოადგილე
მაია ასაკაშვილი asakashvili_maia@yahoo.com
ღიზინერი
სოფო ტარყაშვილი 592 534466
გამომცემელი
კავშირი „იმედი პლიუსი“
საკონტაქტო ინფორმაცია
ზ.ფალიაშვილის № 47 ^ა მე-2 სადარბ. ბ 12 +995 2 25 28 81 +995 2 25 28 83 pr_imediplus@yahoo.com info.imediplus@gmail.com ჟურნალი დაიბეჭდა შპს „ფავორიტი სტილის“ სტამბაში. თბილისი.0163. ჩუბინიშვილის ქ. N50

აღდგენილი სამართალი	2
ადაპტირებული ბაგა-ბალი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისთვის	3
განათლების სამინისტრო მზადაა, ნებისმიერ საჯარო სკოლაში ინტეგრირებული კლასი გახსნას	3
პაატა ბურჭულაძემ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს ბოდიში პირადად მოუხადა	4
„რუსთავი 2“-ის გადანყვეტილება ძალზე სასარგებლო იქნება ჩვენი საზოგადოებისთვის	5
შეხვედრა საჩხერის მუნიციპალიტეტში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების თვითდასაქმების ხელშესაწყობად	5
სრულიად საქართველოს ღვთისშვილთა კავშირში	6
ჯანდაცვის და სოციალური საქალაქო სამსახურის პრიორიტეტული პროგრამები	6
„მაკლენის ასოციაცია ბავშვებისათვის,“ (MAC) განუული მუშაობა საქართველოსთვის	8
საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	11
მხოლოდ ერთი სანუკვარი ოცნება მაქვს - მინდა, რომ სიარული შემეძლოს“	14
ნიჭიერი ეტლში	16
როგორია შშმ პირთა უფლებრივი მდგომარეობა საქართველოს რეგიონებში?	17
ზუსტად ექვსი წლის წინ	16
100-ზე მეტი ბავშვი ადრეული განვითარების ქვეპროგრამის გარეშეა დარჩენილი	19
ზესტაფონი კატასტროფის მოლოდინში	20
„როცა სირთულეს არ აძლევ უფლებას, დაგამარცხოს, ძლიერდება“	22
ზამთრის ცივ-თბილი დღე	25
საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი	27
ცერებრული დამბლა - მასალები მშობლებისათვის როდის და სად დგინდება „ცერებრული დამბლის“ დიაგნოზი?	27
ჯანმრთელი ხერხემალი - ლამაზი ტანდეგობა და კარგი ჯანმრთელობა	29
დავეხმაროთ გიორგი აფხაზავას!	32

ჟურნალი გამოდის „მაკლენის ასოციაცია ბავშვებისათვის“ მხარდაჭერით.

გარეკანის პირველ გვერზე - სამების კათედრალური ტაძარი იუსტიციის სახლიდან. თეიმურაზ მიქიაშვილის ფოტოები.

რედაქციაში შემოსული მასალები არ რეცენზირდება და ავტორებს არ უბრუნდება. რედაქციის მოსაზრება შეიძლება, არ ემთხვეოდეს სტატიის ავტორის მოსაზრებებს. ჟურნალში გამოქვეყნებული ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს აგებს სტატიის ავტორი, ჟურნალისტის მიერ ჩანერილი აუდიო-მასალა ინახება ერთი თვის განმავლობაში, აღნიშნული ვადის გასვლის შემდეგ პრეტენზია არ მიიღება. ჟურნალში გამოქვეყნებული სტატიებისა და ფოტოების გადაბეჭდვა, რედაქციასთან შეთანხმების გარეშე, აკრძალულია. სარეკლამო მასალების შინაარსსა და სტილზე პასუხისმგებელია შემკვეთი.

ჟურნალი გამოდის 2008 წლის ოქტომბრიდან
 ჟურნალს თან ახლავს 4-4 გვერდიანი ინგლისურ და რუსულენოვანი ჩანართები

ახალი ამბავი

აღღვინილი სამართალი

ლევან ოდიშარია
(საქართველოს ეროვნული პარალიმპიური
კომიტეტის პრეზიდენტი 2011-2012 წწ.)

მიმდინარე წლის 30 იანვარს გამოვიდა უზენაესი სასამართლოს განჩინება, რითაც დასრულდა საქართველოს ეროვნულ პარალიმპიურ კომიტეტთან დაკავშირებული ორწლიანი სასამართლო დავა. სამივე ინსტანციის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები ადასტურებენ იმ ფაქტს, რომ ორი წლის განმავლობაში საქართველოს ეროვნულ პარალიმპიურ კომიტეტს ხელმძღვანელობდა წესდების უხეში დარღვევით მოსული არალეგიტიმური შემადგენლობა.

შეიძლება ითქვას, რომ ეს იყო შეთქმულება კომიტეტის ლეგიტიმური ხელმძღვანელობის წინააღმდეგ, რომელიც რამდენიმე ადამიანის ტვინში მოიხარშა, ამ სცენარის ძირითადი ავტორები იყვნენ: **გია ძნელაძე, დავით მაისურაძე, ალექსანდრე ტალახაძე, შალვა მაისურაძე, რატი იონათამაშვილი, რევაზ რევაზიშვილი და ლელა აფციაური.**

ყველაფერი დაიწყო 2012 წლის 1 დეკემბერს, როდესაც სამ კაციან საიდუმლოდ დაგეგმილ შეკრებაზე მოხდა

კომიტეტის ლეგიტიმური გამგეობის მოშლა, წესდების ახალი რედაქციის მიღება და პრეზიდენტის უფლებამოსილების შეზღუდვა. მიუხედავად ჩვენი დიდი მცდელობისა არ მომხდარიყო საჯარო რეესტრში ცვლილებების შეტანა, 2013 წლის 5 თებერვალს რეესტრმა ჩვენთვის გაუგებარი მიზეზებით (რომლებიც მოგვიანებით გახდა გასაგები და რის გამოც კომიტეტი შეიტანს საჩივარს იმ პირების წინააღმდეგ, რომლებმაც მიიღეს მონაწილეობა ამ უკანონო პროცესში), მაინც განახორციელა უკანონო გზით მიღებული წესდების ახალი რედაქციის რეგისტრაცია, სწორედ ეს რეგისტრირებული მონაცემები გახდა მოგვიანებით საფუძველი ჩატარებულიყო კომიტეტის არალეგიტიმური რეგარეშე არჩევნები, სადაც არჩეულ იქნა ეგრეთ წოდებული პრეზიდენტი ლელა აფციაური, გენერალური მდივანი რევაზ რევაზიშვილი და გამგეობის შემადგენლობა. სამწუხაროდ, ხანგრძლივი დრო დასჭირდა კომიტეტში სამართლიანობის აღდგენას, მაგრამ ახლა ახალი რეალობაა და ახალი გამოწვევები, რასაც მიუხედავად ორწლიანი ჩავარდნისა, ლეგიტიმური გუნდის დახმარებით ეფექტურად გავართმევთ თავს.

რაც მთავარია სპორტსმენები განთავისუფლებიან იმ წნეხისგან, რასაც განიცდიდნენ უკვე ძველი, არაკანონიერი გზით მოსული ხელმძღვანელობისგან, რომლებიც მათ თავისიან და მოწინააღმდეგე მხარეებად ყოფდნენ. სწორედ ეს იყო მიზეზი „არამათიან“ სპორტსმენებზე ამ პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული არაერთი ზეწოლის შემთხვევისა, რომლებიც გამოიხატებოდა ხელფასების მანიპულირებაში, შეჯიბრზე არ გაშვების თუ სხვა სახის მუქარებში. საბედნიეროდ, ყოველივე ეს წარსულს ჩაბარდა. მომავალში, ძირითადი პრინციპი, რითაც კომიტეტი იხელმძღვანელებს, იქნება სამართლიანობა და თანასწორობა - ყველა სპორტსმენს კომიტეტის შესაძლებლობების ფარგლებში დაუფასდება მათი მიღწევები.

კომიტეტის ლეგიტიმური ხელმძღვანელობის სახელით მადლობა ყველას, ვინც ამ მძიმე პერიოდში გვედგა მხარში, განსაკუთრებით იმ სპორტსმენებს და მწვრთნელებს, რომლებიც არ გახდნენ ამ უკვე ყოფილი ხელმძღვანელობის ზეწოლის მსხვერპლნი. ასევე მადლობას მოვასხენებთ ჩვენს ადვოკატს ბატონ კობა ბოჭორიშვილს, რომელმაც მაქსიმალური თანადგომა გამოიჩინა და აჩვენა უმაღლესი პროფესიონალიზმი.

ახალგაზრდა ხელისუფალი შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისთვის

თბილისის მერმა დავით ნარმანიამ და ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩმა საქართველოში, რიჩარდ ნორლანდმა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისათვის ბერი გაბრიელის ქუჩაზე მდებარე სრულად ადაპტირებული 215-ე ბაგა-ბაღი გახსნეს.

ბაგა-ბაღი ერთ-ერთია საქართველოში არსებული იმ ბაღებიდან, რომელიც ცდილობს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვების ინტეგრაციას საერთო ჯგუფებში. ბაგა-ბაღში 470 აღსაზრდელია, მათ შორის, 15 შეზღუდული შესაძლებლობებისაა და სპეციალურ საგანმანათლებლო პროგრამას საჭიროებს.

ბაგა-ბაღის რეკონსტრუქცია აშშ მთავრობის თავდაცვის დეპარტამენტის ევროპულმა სარდლობამ დააფინანსა და აშშ-ს საელჩოს შუამავლობით, აშშ არმიის ინჟინერთა კორპუსმა განახორციელა.

250 000 აშშ დოლარის ღირებულების პროექტის ფარგლებში ბაგა-ბაღის ორსართულიანი შენობა სრულადაა ადაპტირებული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებზე. – „ჩვენ შეგვიძლია შშმ პირებისგან ვისწავლოთ სიმამაცე და ავილოთ მაგალითი, თუ როგორ უმკლავდებიან ისინი იმ გამოწვევებს და საჭიროებებს, რომლის წინაშეც ყოველდღიურად დგანან. ჩვენ

უნდა ვუსმინოთ მათ, მათ შემოაქვთ ჩვენს ცხოვრებაში ახალი განზომილება, მაღლიერი ვარ იმისა, რომ ეს ადამიანები ჩვენს გვერდით არიან,“ - განაცხადა აშშ-ს ელჩმა რიჩარდ ნორლანდმა.

განათლების სამინისტრო შადა, ნაზისმირ საჯარო სკოლაში ინტეგრირებული ქლასი გახსნას

ცისანა შერგილაშვილი

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი თამარ სანიკიძე თბილისის 41-ე საჯარო სკოლის ინტეგრირებული კლასის აუტისტური სპექტრის აშლილობის მქონე მოსწავლეებს ესტუმრა, მათთან სასწავლო პროცესის მიმდინარეობით დაინტერესდა და პირადად გაეცნო, როგორ იყენებენ ეს მოსწავლეები პლანშეტურ კომპიუტერებში არსებულ განმავითარებელ პროგრამებს სასწავლო პროცესში.

პლანშეტურ კომპიუტერებში ჩატვირთულია სპეციალური პროგრამები, რომელიც მოსწავლეებს საშუალებას აძლევს განივითარონ სხვადასხვა უნარი, უფრო აქტიურად ჩაერთონ სასწავლო პროცესში და შეძლონ მაქსიმალურად გამოავლინონ შესაძლებლობები.

განათლების სამინისტროს ინფორმაციით, 2014 წელს ჩატარებული მოკვლევის საფუძველზე აღმოჩნდა, რომ ინტეგრირებული კლასების მოსწავლეების ჩართვა სასწავლო პროცესსა და ყოველდღიურ სასკოლო აქტივობებში ძალზე ეფექტურია.

შესაბამისად, 2015 წელს სამინისტრომ გაზარდა „ინკლუზიური სწავლების ხელშეწყობის პროგრამის“ ბიუჯეტი და ამ მიმართულებით არა ერთი პროექტი ხორციელდება. ამ ეტაპზე, სსსმ მოსწავლეებისთვის უნარების განმავითარებელი დამატებითი სერვისის გაძლიერების მიზნით, საჯარო სკოლებში შექმნილ ინტეგრირებულ კლასებს პლანშეტური კომპიუტერები გადაეცათ, ხოლო, სმენადაქვეითებულ მოსწავლეთა სკოლა-პანსიონებს ინტერაქტიული დაფები (Smart Board).

ინტეგრირებული კლასები 2013-2014 სასწავლო წელს საჯარო სკოლის სივრცეში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეებისთვის გაიხსნა. კლასები აღჭურვილია შესაბამისი დამხმარე სასწავლო რესურსებით, თვალსჩინოებითა და ინვენტარით. ინტეგრირებულ კლასში მუშაობს შესაბამისი კვალიფიკაციის პედაგოგი, ფსიქოლოგი, სპეციალური მასწავლებელი, დამხმარე მასწავლებელი, დამხმარე სპეციალისტი (ძიძა). სასწავლო პროგრამა მორგებულია თითოეული ბავშვის საჭიროებებს.

ინტეგრირებული კლასების მნიშვნელობიდან გამომდინარე, სამინისტრო მზად არის საჭიროების შემთხვევაში, საქართველოს ნებისმიერ საჯარო სკოლაში გახსნას ინტეგრირებული კლასი.

როგორც ცნობილია, 2014 წელს საქართველო „შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა“, კონვენციას შეუერთდა. შესაბამისად, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ინკლუზიური განათლების განვითარების მიზნით განხორციელებული და დაგეგმილი ყველა აქტივობა, კონვენციის 24-ე მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნების სისრულეში მოყვანას ემსახურება.

პაატა ბურჭულაძემ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს ბოდიში პირადად მოუხადა

კომპანია „არტ პალასის“ მიერ ორგანიზებული, პაატა ბურჭულაძის 60 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი გალა-კონცერტი სპორტის სასახლეში ანშლავით ჩატარდა. თუმცა, ბევრმა მაყურებელმა, რომელთაც ბილეთებში 100-120 ლარი ჰქონდათ გადახდილი, ხალხის სიმრავლის გამო, საკუთარი ადგილები ვერ დაიკავეს. შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე რამდენიმე პირმა სპორტის სასახლე პროტესტის ნიშნად დატოვა, ვინაიდან მათთვის განკუთვნილ ადგილებამდე მისასვლელად პანდუსები არ იყო დამონტაჟებული.

სპორტის სასახლის დირექტორის, გიო ხუციშვილის განცხადებით, სასახლეს პანდუსი აქვს, თუმცა ის არავის გაუფრთხილება, რათა პანდუსი დამონტაჟებულიყო. მომხადრის გამო, იუბილარმა პაატა ბურჭულაძემ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს ბოდიში პირადად მოუხადა. „არტ პალასის“, პრეზიდენტმა გია ანდლულაძემ მომხადრის გამო ბოდიში სცენიდან რამდენჯერმე მოიხადა, რასაც ადგილების გარეშე დარჩენილმა მაყურებელმა სტვენით და ტაშით უპასუხა.

<http://info9.ge/?lang=ka-GE>

p.s. ნუთუ ასეთი უპასუხისმგებლოა (რბილად რომ ვთქვათ) ჩვენი საზოგადოების უმრავლესობა? ასეთ გრანდიოზულ ღონისძიებაზე, სადაც არა მარტო ქართველთა, არამედ მრავალი ერის წარმომადგენელთა ყურადღება იყო მიპყრობილი, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები მაინც უფლებადარღვეულები დარჩნენ. რა გამოდის? გასულ წელს საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა გაეროს მიერ მიღებული შშმ პირთა უფლებების დაცვის კონვენცია, რომელმაც დიდი რეზონანსი გამოიწვია ჩვენს საზოგადოებაში. მაგრამ ამაოდ. როგორც ჩანს, ეს მიღებული და აღიარებული კონვენცია უკვე მივიწყებული და ნაცარმიყრილია. ნუთუ ასე ძნელია თვალი მიადევნო და აკონტროლო მიღებული დადგენილების შესრულების მიმდინარეობა? ნუთუ ასე ძნელია საერთაშორისო მნიშვნელობის დადგენილება, რომლის განხორციელება (ნაწილობრივ მაინც) ძალიან სჭირდება ჩვენს საზოგადოებას, შენი კულტურის ნაწილად აქციო? შე დალოცვილო, რად გვყარი თვალეებში ნაცარს? კარგი ქენი რომ მიიღე, მაგრამ მავანთა და მავანთა საცინად ასაგდებად რად ხდი თქვენს მიერ მიღებულ კანონს? გააკონტროლე, ერთხელ მაინც ამოიღე ხმა და საკადრისად დასაჯე, რომ მეორეს აღარ მოუნდეს თქვენი დადგენილების ფეხებზე დაკიდება. ჩვენ კი, შშმ პირები თვალის დახუჭვას არ ვაპირებთ და მუდამ შეგახსენებთ, რომ ჩვენ ამ ქვეყნად ისეთივე უფლებები გავვაჩნია, როგორც ნებისმიერ თქვენგანს.

ნიკოლოზ რაჭველი

„რუსთავი 2“-ის გადაწყვეტილება ძალზე სასარგებლო იქნება ჩვენი საზოგადოებისთვის

სოციალური ქსელის მეშვეობით, ნიკოლოზ რაჭველი „სხვა შუადღის“ ახალ თანანამყვან მერაბ დუკაშვილზე სტატუსს აქვეყნებს. მისი განცხადებით, მერაბი ძალიან ჭკვიანი ადამიანია და „რუსთავი 2“-ის გადაწყვეტილებას იწონებს. ასევე აღნიშნავს, რომ მერაბს ნამყვანისთვის ყველა დამახასიათებელი თვისება აქვს. ნიკოლოზ რაჭველის აზრით, მერაბი შეძლებს და ქართველ საზოგადოებას უკეთესი აზროვნებისკენ შეცვლის.

„ჩემი დატვირთული სარეპეტიციო და საკონცერტო რეჟიმის გამო დიდი ხანია ტელეგადაცემებისთვის თვალის არ მომიკრავს. ახლა კი, როდესაც ცოტა ამოვისუნთქე, ინტერნეტსივრცეში „სხვა შუადღის“, ერთ-ერთ გადაცემას ნავაწყდი, სადაც ჩემმა უსაყვარლესმა ნამყვანებმა ნინომ, გვანცამ და თიკამ მაყურებელს კიდევ

ერთი, ახალი თანანამყვანი მერაბ დუკაშვილი წარუდგინეს. შევეყვი გადაცემის ცქერას და მიხვდი, რომ არხის ეს გადაწყვეტილება ძალზე სასარგებლო იქნება ჩვენი საზოგადოებისათვის, რომლისთვისაც მას-მედია ყველაზე დიდი მასწავლებელია, როგორც დადებითი ისე უარყოფითი თვალსაზრისით. მერაბს აქვს ნიჭი, ერუდიცია და კულტურა, რაც ნამყვანისთვის საჭირო თვისებებია, მაგრამ უმთავრესი ისაა, რომ მას აქვს შესაძლებლობა ძალიან დიდი ნაბიჯი გადაგვადგმევინოს ყველა ჩვენგანს, რომ გავხდეთ უკეთესები, უფრო დახვეწილები და თავისუფლები, უფრო ძლიერი ნებისყოფითა და საკუთარი თავის რწმენით სავსენი! როგორც თავის დროზე სასიმღერო კონკურსმა „ჯეოსტარმა“, შემოაბრუნა რუსულ მდარე ესტრადის მარწყხებში მოქცეული ქვეყანა ქართული სიმღერისკენ, ცოცხალი შესულებისკენ და უკეთესი გემოვნებისკენ (თუმცა ცხადია სენის სრული განკურნება ჩემდა საუბედუროდ შეუძლებელი აღმოჩნდა...), ასევე მგონია, რომ მერაბი და „სხვა შუადღე“ ძალიან დიდ წვლილს შეიტანს ფართო საზოგადოების რიგ ფასეულობათა ფორმირების პროცესში. მუსიკალური კულტურისა და გემოვნების გაძლიერების კუთხით იგივე გადაცემაში ამას ძალზედ წარმატებით ახორციელებს მარინა ბერიძე, რომელმაც შესაძლებელი გახადა მაღალრეიტინგული არხის ეთერიდან კლასიკურ მუსიკაზე კონცენტრირებულად საუბარი, მისი შემსრულებლების ცოცხლად მოსმენა და მათი შემოქმედებითი ცხოვრების ფართო პროპაგანდა. მე როგორც „სხვა შუადღის“, ხშირმა სტუმარმა, შეძლებისდაგვარმა მაყურებელმა და ერთგულმა გულშემატკივარმა, მინდა გამოვხატო სიხარული და ყველას მივულოცო ასეთი დადებითი სიახლეები!!!, – წერს სოციალურ ქსელში ნიკოლოზ რაჭველი.

გოგა გოგატიშვილი

შეხვედრა საჩხერის მუნიციპალიტეტში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების თვითდასაქმების ხელშესაწყობად

23.01.2015 წელს საჩხერის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომათა დარბაზში გაიმართა საკონსულტაციო შეხვედრა საჩხერის მუნიციპალიტეტში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების თვითდასაქმების ხელშესაწყობად, კერძოდ, სოციალური მენარმეობისა და სოციალური საწარმოების განვითარების ხელშეწყობის უზრუნველსაყოფად. შეხვედრას „საჩხერის შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა,“ რეგისტრირებული კავშირის ხელმძღვანელი გოგა გოგატიშვილი და სხვა წარმომადგენლები, ორგანიზაცია „ხელმისაწვდომი გარემო ყველასთვის,“ ხელმძღვანელი გიორგი ახმეტელი, ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდის პროგრამის უფროსი მენეჯერი ვიქტორ ბარამია, მუნიციპალიტეტის გამგებელი მალხაზ ბაზაძე,

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე თამაზ ნადირაძე, გამგებლის მოადგილე ოთარ ომიძე, გამგეობის სხვადასხვა სამსახურის ხელმძღვანელები, საკრებულოს ჯანმრთელობისა და სოციალურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარე გაგა დარბაიძე ესწრებოდნენ.

შეხვედრის მონაწილეებმა საჩხერეში სოციალური საწარმოს დაფუძნებასა და მისი განვითარების გზებზე ისაუბრეს, რომლის ხელშეწყობისთვის მუნიციპალიტეტის გამგეობა თანადადამფინანსებელი იქნება. ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდი კი უზრუნველყოფს ადგილობრივი თვითმმართველობის წამომადგენლებისთვის, დაინტერესებული არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვის, შშმ პირებისათვის სამენარმეო უნარების განვითარების მხარდაჭერას, სპეციალური ტრენინგებისა და საკონსულტაციო მომსახურების შეთავაზების გზით.

აღსანიშნავია ის, რომ საჩხერის მუნიციპალიტეტი სხვა მინიციპალიტეტებს შორის ამ მხრივ ერთ-ერთი პირველია.

სრულიად საქართველოს ღვთისშვილთა კავშირი

ქალთა საქველმოქმედო სპორტულ-გასართობი ტურნირის ორგანიზებასთან დაკავშირებით, სრულიად საქართველოს ღვთისშვილთა კავშირის (ინვალიდთა ასოციაციის) ოფისში გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრა.

შ.პ.ს. SNBG-DENTAL-ი, სრულიად საქართველოს ღვთისშვილთა კავშირი (ინვალიდთა ასოციაცია) და საქართველოს ქალთა სამოქალაქო მოძრაობა „თამარიონი“, მიმდინარე წლის მარტის თვეში ერთობლივად აწყობენ ქალთა საქველმოქმედო სპორტულ-გასართობ ტურნირს. შეჯიბრებები ჩატარდება შემდეგ სახეობებში: ჭადრაკი, მაგიდის ჩოგბურთი, ბილიარდი, ტყვიის სროლა.

ტურნირის გახსნა დაგეგმილია 2015 წლის 3 მარტს-დედის დღეს, საბილიარდო კლუბ „რიოში“. ტურნირის ჩატარების მიზანია და ეძღვნება: სპორტისა და ჯანსაღი ცხოვრების პოპულარიზაციას, ქალთა სოციალური სტატუსის განმტკიცებას, რაც უზრუნველყოფს ძალადობის პრევენციას და ხელს შეუწყობს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ქალთა აქტივობას.

ტურნირი იმავდროულად არის საქველმოქმედო ხასიათის, რაც ითვალისწინებს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე და მძიმე მდგომარეობაში მყოფი ბავშვებისა და მოზარდებისათვის საჭირო სოციალური სერვისების მიწოდებაში ხელშეწყობას

ჯანდაცვის და სოციალური საქალაქო სამსახურის პრიორიტეტული პროგრამები

ჯანდაცვის და სოციალური მომსახურების საქალაქო სამსახურის 2015 წლის ბიუჯეტი 76.5 მილიონი ლარია. 2014 წლთან შედარებით 2015 წელს ბენეფიტების და ზოგადად ფინანსური რესურსების შედარებით მეტი ოდენობა დაიხარჯება სიღარიბის ნიშ-

ნით მიზნობრივ ჯგუფებზე, იმ ოჯახებზე, რომლებიც სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში არიან რეგისტრირებული. მიმდინარე წლის ბიუჯეტი მეტად პასუხობს სოციალური სამართლიანობის ძირითად პრინციპს - დახმარება მიიღოს მან, ვისაც უფრო მეტად სჭირდება იგი. თბილისის მერიის ჯანდაცვისა და სოციალური მომსახურების საქალაქო სამსახური 2015 წელს 29 პროგრამას განახორციელებს. მათ შორის, როგორც ჯანდაცვის, ისე სოციალური მომსახურების მიმართულებით არაერთი ახალი და მნიშვნელოვანი პროგრამის განხორციელება იწყება

აღნიშნული პროგრამებიდან ჯანდაცვის კუთხით ორი ახალი პროგრამა განხორციელდება:

- **ლეიკემიისა და სხვა ონკოპათოლოგიური დაავადებების მქონე 30 წლამდე ასაკის პაციენტებში ძვლის ტვინის ტრანსპლანტაციის პროგრამა**, რომლის განხორციელებლადაც მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან 4 000 000 ლარი გამოიყო. პროგრამა უპრეცედენტოა და

მისი მიზანია 30 წლამდე ასაკის 20 ბენეფიციარის ოპერაციული და პოსტოპერაციული მკურნალობის დაფინანსება. პროგრამის ფარგლებში პირველი პაციენტი უკვე დაფინანსდა, რომელიც 9 თებერვალს სტამბოლში გაემგზავრება.

- **C ჰეპატიტი დაავადებულ პირებში მკურნალობის ტაქტიკის განსაზღვრისათვის საჭირო კვლევების დაფინანსების პროგრამა**, რომლის 2015 წლის ბიუჯეტი 1 400 000 ლარია. პროგრამის მიზანია თბილისში რეგისტრირებული C ჰეპატიტით დაავადებული პირებისთვის სამკურნალო ღონისძიებების ჩატარებისა და მედიკამენტებზე შეღავათით სარგებლობის მისაღებად აუცილებელი დაავადების სტადიის განსაზღვრის გამოკვლევების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. პროგრამის ფარგლებში 2000 ბენეფიციარი დაფინანსდება.

რაც შეეხება სოციალურ მიმართულებას, მიმდინარე წელს ხუთი ახალი პროგრამა განხორციელდება:

- **სოციალურად დაუცველ ოჯახებში ყველა ახალშობილზე ერთჯერადი 500 ლარიანი დახმარების პროგრამა**, რომელიც 2015 წლის ბიუჯეტიდან 1 000 000 ლარით დაფინანსდა. პროგრამის მიზანია სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში 100 000 და დაბალი სარეიტინგო ქულით დარეგისტ-

ტირებული ოჯახების მატერიალური დახმარება.

- **შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა საზოგადოებაში ინტეგრაციის ხელშეწყობის პროგრამა**, რომლის წლიური ბიუჯეტი 400 000 ლარით განისაზღვრა. პროგრამის მიზანია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური დაცვის უზრუნველყოფა; შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა კულტურულ-შემოქმედებით ღონისძიებებში ჩართვის ხელშეწყობა და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა საზოგადოებაში ინტეგრაციის ხელშეწყობა.
- **სოციალურად დაუცველი მკვეთრად შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე უსინათლოთა მატერიალური დახმარების პროგრამა**, რომელიც მიმდინარე წელს 1 000 000 ლარით განისაზღვრა. პროგრამის თანახმად, სოციალურად დაუცველი 150 000 და დაბალი ქულის მქონე მკვეთრად შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე უსინათლო პირები 900 ლარით დაფინანსდებიან.
- **სოციალურად დაუცველი 18 წლამდე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა მატერიალური დახმარების პროგრამა 2015 წლის ბიუჯეტიდან 800 000 ლარის ოდენობით განისაზღვრა**. პროგრამის მიხედვით, სოციალურად დაუცველი 0-150 000-ის ჩათვლით სარეიტინგო ქულის მქონე 18 წლამდე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების დახმარება 800 ლარით განისაზღვრა.
- **სოციალური დაცვის პროგრამების შეფასება** - პროგრამის მიზანია ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სოციალური დაცვის პროგრამების ბენეფიციართა კმაყოფილების დონის განსაზღვრა; მოქალაქეთა განცხადებებში მოცემული პრობლემებისა და საჭიროებების გაანალიზება; ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სოციალური დაცვის პროგრამების მიმართ მოსახლეობის ზოგადი განწყობის იდენტიფიცირება; 2016 წლის პროგრამული ბიუჯეტისთვის რეკომენდაციების შემუშავება.

გარდა ამისა, უმეტეს შემთხვევაში გაორმაგდა, რიგ შემთხვევაში კი გაიზარდა სოციალური დახმარების პროგრამები:

- **სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის მესამე, მეოთხე, მეხუთე და მეტი შვილის დაბადებისთვის ერთჯერადი მატერიალური დახმარების პროგრამა** - ბიუჯეტი 400 000 ლარი. პროგრამის მიხედვით, სოციალურად დაუცველ მრავალშვილიან ოჯახებს მე-3, მე-4, მე-5 და მეტი შვილის შეძენის შემთხვევაში ერთჯერადი მატერიალური დახმარება დაერიცხება მე-3 ახალშობილზე - 800 ლარის ოდენობით, მე-4 ახალშობილზე - 1000 ლარის ოდენობით, მე-5 და ყოველ შემდეგ ახალშობილზე 1500 ლარის ოდენობით.
- **სოციალურად დაუცველი მრავალშვილიანი ოჯახებისთვის 18 წლამდე ასაკის თითოეულ ბავშვზე ყოველთვიური დახმარება** - ბიუჯეტი 7 000 000 ლარი. პროგრამის მიხედვით, სოციალურად დაუცველ მრავალშვილიან ოჯახებს (3 და მეტი ბავშვით), საბანკო ანგარიშზე ყოველთვიურად მატერიალური დახმარების სახით 18 წლამდე ასაკის თითოეულ ბავშვზე 50 ლარი დაერიცხება.
- **100 წელს მიღწეულ მოქალაქეთათვის ერთჯერადი დახმარების პროგრამა** - ბიუჯეტი 35 000 ლარი. პროგრამის მიხედვით, 100 წელს მიღწეულ და გადაცილებულ ხანდაზმულთათვის ერთჯერადი მატერიალური დახმარება 1000 ლარის ოდენობით გაიცემა.
- **ომის ვეტერანთა ერთჯერადი დახმარება** - ბიუჯეტი 472 500 ლარი. მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანები და ამ ომში მარჩენალდაკარგულები 9 მაისთან დაკავშირებით ერთჯერად ფინანსურ დახმარებას - 700 ლარს მიიღებენ ჯანდაცვისა და სოციალური პროგრამების მიზნობრიობისა და განხორციელების ეფექტიანობის შესაფასებლად თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ჯანდაცვისა და სოციალური მომსახურების საქალაქო სამსახური 2015 წელს ჩაატარებს კვლევებს, რომლის შედეგების საფუძველზეც მომავალში განსახორციელებელი პრიორიტეტული სოციალური პროექტები დაიგეგმება.

<http://new.tbilisi.gov.ge/>

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია საიას დახმარებით, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირის სასარგებლოდ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების უზენაესობა სამართლიანობისათვის! **ერების სამინისტროს სპეციალური სამედიცინო მომვლელის მომსახურების ხარჯის და სარჩოს გადახდა დაეკისრა**

საია სასამართლოში იცავდა ი. გ-ს ინტერესებს. მან სკოლის გამოსაშვებ საღამოზე ავტოავარიის შედეგად მიიღო სხეულის მძიმე დაზიანება და სხვადასხვა დროს ჩაუტარდა სხვადასხვა სახის არაერთი ოპერაცია. დღეისათვის მას სისტემატურად სჭირდება სამედიცინო მომვლელი. 2011 წელს ი.გ-მა მიმართა სასამართლოს და მოითხოვა სამედიცინო მომვლელისა და ყოველთვიური სარჩოს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსათვის დაკისრება. საიას მოსაზრებით, სამინისტრო იყო პასუხისმგებელი საბოლოო ჯამში იმ პერიოდისათვის სკოლებში მოსწავლეთა უსაფრთხოებაზე.

სასამართლომ გადაწყვეტილებით დაადგინა, რომ სკოლის მასწავლებელთა მხრიდან უხეშ გაუფრთხილებლობას და ვალდებულების არაჯეროვან შესრულებას ქონდა ადგილი, ასევე გაითვალისწინა საიას ადვოკატის პოზიცია, სამედიცინო მომვლელისა და სარჩოს ოდენობის განსაზღვრასთან დაკავშირებით.

საბოლოოდ, სასამართლოს გადაწყვეტილებით, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ი.გ.-ს სასარგებლოდ დაეკისრა სპეციალური სამედიცინო მომვლელის მომსახურების ხარჯი 1180 ლარის ოდენობით, ასევე სარჩელის შეტანიდან ყოველთვიურად 800 ლარის ოდენობით სარჩოს ანაზღაურება.

საიას დახმარებით, კიდევ ერთ არასრულწლოვანს დაენიშნა ალიმენტი

საიას გორის ოფისი სასამართლოში იცავდა მოსარჩელე შ.გ-ს ინტერესებს, რომელიც არასრულწლოვანი შვილების სასარგებლოდ ითხოვდა ყოფილი მეუღლისათვის ალიმენტის დაკისრებას. ხაშურის რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილებით მოპასუხე გ.თ-ს ორი არასრულწლოვანი შვილის სასარგებლოდ დაეკისრა ყოველთვიურად ალიმენტის გადახდა 200 (ორასი) ლარის რაოდენობით.

<http://gyla.ge/geo/news?info=2427#sthash.KcVoHPZs.HJ5jAjdr.dpuf>

საქართველოს მებოგრაჰი

„მაკლეინის ასოციაცია ბავშვებისათვის“ (MAC) ბაჭური მუშაობა საქართველოსთვის

მრავალი წელია საქართველოში წარმატებით მოღვაწეობს „მაკლეინის ასოციაცია ბავშვებისათვის“, რომლის დამფუძნებელი და სულისჩამდგმელია განათლების ფსიქოლოგიის დოქტორი, ქალბატონი ქეთი მაკლეინი. ამ ორგანიზაციის მიერ განუხლები მუშაობის 2014 წლის შედეგებზე გვესაუბრება MAC-ის დირექტორი ჯერემი გასკინი

მაკ-ის მისიაა დაეხმაროს ქართული საზოგადოების ყველაზე მოწყვლად წევრებს სრულად გამოიყენონ საკუთარი პოტენციალი. 2014 წელს ამ მიზნის მისაღწევად ჩვენ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადავდგით ტრენინგებით, რესურსების გადანაწილებით და პირდაპირი მომსახურებით. MAC-მა ძალისხმევა არ დაიშურა მიენოდებინა საზოგადოების დაინტერესებული ნაწილისათვის ინფორმაცია, დახმარებოდა მათ სასურველი უნარების შექმნაში, შეექმნა შესაფერისი გარემო მათი და მათ გარშემო მყოფი ადამიანების განვითარებისათვის.

2015 წელს ორგანიზაციის მიზნად რჩება, დახმარება გაუწიოს განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე პირებს და მათ ოჯახის წევრებს. MAC-ის ძირითადი დრო

და რესურსები შემდეგ ორ ინიციატივას მოხმარდება. მომსახურების მიმწოდებლების და იმ სისტემის გაძლიერება, რომელშიც ისინი მუშაობენ და ცოდნის გაღრმავება, აზრის გამოთქმის და შესაძლებლობების უზრუნველყოფა მათთვის, ვისაც აღნიშნული მომსახურების მიმწოდებლები ემსახურებიან. MAC-ი ასევე იზრუნებს განათლების ხელმისაწვდომობაზე სტუდენტებისთვის სოფლებში და ხელს შეუწყობს სკოლებს, უკეთ დააკომპოფილონ ადგილობრივი მოსახლეობის მოთხოვნილებები.

MAC-ი მადლობას უხდის მის პარტნიორებს საქართველოში და საზღვარგარეთ. ჩვენ ვაცნობიერებთ, რომ მხოლოდ ერთობლივი მუშაობით შევძლებთ მივიღოთ სასურველი ხანგრძლივი და მნიშვნელოვანი შედეგი და ვაფასებთ თქვითან თანამშრომლობას და თქვენს მხარდაჭერას. და ბოლოს MAC-ი მადლიერებას გამოხატავს Stepping Stones, Internaciolal-ის მიმართ. თქვენი გულუხვი დახმარების გარეშე ჩვენ ვერ მივალწევდით ყოველივე ამას. დიდი მადლობა ყოველ თქვენთაგანს.

2014 წელს MAC -ის მიერ საქართველოში განხორციელებული პროექტები

მთავარი მოვლენები

• სულ 115 ექიმს, ექთანს და უშუალო დამხმარეს ჩაუტარდა ტრენინგი ჩვილთა და ბავშვთა სწორად კვების და გადაყლაპვის ტექნიკაში. აღნიშნული ტრენინგი ადრეული პრევენციის პროგრამის ნაწილია და მისი საშუალებით მონაწილეებმა შეძლეს კვებასთან დაკავშირებული პოტენციური პრობლემების იდენტიფიცირება და შესწორება. ვინაიდან ეს სირთულეები ვრცელდება ჯანმრთელობის პრობლემების მქონე ჩვილებზე, მათი მოგვარებით იზრდება ჯანსაღი განვითარების ადამიანები.

• როდესაც ბავშვს აქვს ფიზიკური შეზღუდვა, პოზის სწორი შერჩევა და ვარჯიში უალერესად მნიშვნელოვანია. ამ წელს MAC -მა ტრენინგი ჩაუტარა 50-ზე მეტ ოჯახს განვითარების სფეროს ისეთ საკითხებზე როგორებიც არის პოზა, მოძრაობის დიაპაზონი და ადაპტაცია. მონაწილეების უმეტესობამ ამ ტიპის ტრენინგი პირველად გაიარა, რაც საშუალებას მისცემს მათ შვილებს მაქსიმალურად გამოიყენონ საკუთარი უნარები და იყვნენ დამოუკიდებელი.

• MAC-ის ძალისხმევით, 286 მასწავლებელს ჩაუტარდა ტრენინგი ინკლუზიური განათლებისა და ქცევის მართვის ტექნი-

კაში. მონაწილეების თხოვნით გაკვეთილები ადგილობრივად ჩატარდა და მასწავლებლებმა 65-ზე მეტი სკოლიდან მიიღეს ინსტრუქცია ქართული სკოლების საკლასო ოთახებში განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე ბავშვების განვითარების საკითხებზე.

• თითქმის 100-მა მშობელმა და პროფესიონალმა მომსახურების მიმწოდებელმა, საქართველოს მასშტაბით, მიიღო ინფორმაცია ემოციური/ქცევითი პრობლემების სიმპტომებზე. ტრენინგის მონაწილეებმა უკეთ გაიზიარეს მათი შვილების და/ან კლიენტების პრობლემების მახასიათებლები და გაეცნენ ქცევითი პრობლემების შემსუბუქების და ემოციური და შემეცნებითი განვითარების ინსტრუმენტებს.

• MAC -ის მულტიდისციპლინურმა გუნდმა შეაფასა 140-ზე მეტი ბავშვი. მათი შეფასება მოხდა შემეცნებითი, ფიზიკური და განვითარებისათვის საჭირო უნარების საფუძველზე. შეფასებულებს შორის 88 ბავშვმა მიიღო MAC -ის მიერ განვითარებული ადაპტური აღჭურვილობა.

• თითქმის 70-მა პროფესიონალმა და პარაპროფესიონალმა გაიარა ტრენინგი სენსორული ინტეგრაციის თეორიაში, დიზაინსა და განხორციელებაში. განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე ბავშვებს უმეტეს შემთხვევაში აღენიშნებათ გარკვეული ხარისხის ნევროლოგიური და განვითარებასთან დაკავშირებული სირთულეები, რაც მოიცავს სენსორულ აღქმას და ინტეგრაციის დარღვევებს. აღნიშნული ტრენინგების საშუალებით, მომწოდებლებმა მიიღეს ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როგორ შეიძლება იაფიანი ინსტრუმენტების და სათამაშოების საშუალებით უპასუხონ ბავშვების ზოგად სენსორულ საჭიროებებს.

• 2014 წელს 23-მა სტუდენტმა იმერეთის რეგიონიდან ჩააბარა კოლეჯში ან უნივერსიტეტში MAC-ის სტიპენდიის პროგრამის ფარგლებში.

- 2014 წლის სხვა მნიშვნელოვანი მოვლენები:
- 2014 წელს MAK-მა წარმატებით დაასრულა Test of Nonverbal Intelligence (TONI-4)-ის სატესტო ფაზა, წლის ბოლოსთვის ტესტის საშუალებით ორგანიზაციამ შეაფასა საქართვეოს 12 რეგიონის 62 სკოლის 1152 მოსწავლე. ტესტირების მონაცემების ანალიზი 2015 წელს ნებრასკას უნივერსიტეტის დოქტორის, ბატონი ჰარნიშის დახმარებით მოხდება. დასრულების შემდეგ TONI-4 იქნება პირველი ნორმირებული ინელექტის ტესტი საქართველოში. ტესტი ხორციელდება არავერბალურად და მისი გამოყენება მარტივია, რაც უზრუნველყოფს მომავალში მის ფართო მისაწვდომობას განურჩევლად ფიზიკური, ფსიქიკური მდგომარეობის და/ან ეთნიკური წარმომავლობისა.
- 2014 წელს გაფართოვდა MAC -ის სტიპენდიის პროგრამა და ხელმისაწვდომი გახდა ლათალი და სვანეთის ეკონომიკურად მონყვლადი მცირერიცხოვანი მოსალეობისათვის. შედეგად, 11-მა აბიტურიენტმა უფასოდ გაიარა 2015 წლის ეროვნული გამოცდებისათვის მოსამზადებელი კურსები
- MAC -მა დაიწყო თანამშრომლობა ჯო ენის სამედიცინო ცენტრთან (ერთადერთი ბავშვთა კარდიოქირურგიული განყოფილება საქართველოში) და ცენტრის სამედიცინო პერსონალისთვის ატარებს ოკუპაციური თერაპიის მხარდაჭერის და ტრენინგ კურსებს.
- MAC-ის ინიციატივით ხორციელდება თანამშრომლობა World Vizion, Georgia-სთან იმერეთის და სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში

მცხოვრები განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე ბავშვების და მათი ოჯახების დახმარების და განათლების მიწოდების მიზნით.

- **MAC -მა განავითარა და წამოიწყო ახალი 5 კრედიტიანი კურსი** და სემინარი თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტის (თსუ) ოკუპაციური თერაპიის მესამე კურსის სტუდენტებისათვის. MAC-ის ფსიქოლოგებმა თსუ-სთან თანამშრომლობის ფარგლებში 5 კრედიტიანი კურსები ფსიქოლოგიის მეოთხე კურსის სტუდენტებთან ჩაატარეს.~
- **ქიუ ეს აი-სთან თანამშრომლობით MAC-მა განავითარა 1:1 მხარდაჭერის პროგრამა განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე ბავშვებისათვის.** პროგრამის ფარგლებში ქიუ ეს აი-ს ხუთმა მოსწავლემ მიიღო მაღალი ხარისხი, ინდივიდუალურ საჭიროებებს მორგებული დახმარება და საქართველოში მოქმედი მომსახურების მიწოდებლებისათვის მოხდა მნიშვნელოვანი პრაქტიკული გამოცდილების გაზიარება ადაპტირებული განათლების განვითარების და განხორციელების სფეროში.
- MAC-ი მუდმივად ეხმარება საქართველოს მოხუცების მზარდ საზოგადოებას. აღნიშნული მხარდაჭერის ფარგლებში MAC-ის ოკუპაციურმა თერაპევტებმა ქუთაისის მოხუცებულთა ცენტრში ჩაატარეს ტრენინგო ტრენინგი. ღონისძიებას ესწრებოდა 35 ბინაზე მომვლელი მოხალისე. მინაწილეები გაეცნენ სახლზე მიჯაჭვული ადამიანების კუნთოვანი ატროფიის წინააღმდეგ ბრძოლის და დამოუკიდებელი გადაადგილების ხელშეწყობის მიზნით შემუშავებულ სავარჯიშოებს. MAC-მა ასევე წვლილი შეიტანა ლიფტის მონტაჟისათვის საჭირო თანხების მოზიდვაში, რამაც გაზარდა ცენტრის ხელმისაწვდომობა.
- 2012 წელს MAC-მა დაარსა ძველის სკოლის სტიპენდიის პროგრამა და მისი საშუალებით გამოცოცხლდა ერთ დროს ძალზედ ჩუმი საზოგადოება . . . რაც შეუმჩნევად არ დარჩენია ადგილობრივ მთავრობას. ამ წელს იმერეთის გუბერნატორმა, ბატონმა ზაზა მეფარიშვილმა, ძველის სკოლა რეგიონის ყვლაზე წარმატებული სკოლების მოკლე ჩამონათვალში შეიტანა.
- 2012 წელს ორმა მოსწავლემ მიიღო სტიპენდია; მათი რაოდენობა 2013-ში ექვსამდე გაიზარდა. ამ წელს MAC-ის დაფინანსებით კოლეჯში ან უნივერსიტეტში ჩაირიცხა 15 ახალი სტუდენტი.

პირველი სამედიცინო რადიო
ტელ.: 2 42 10 03

ესპინეთ ყოველ ხუთშაბათს 14:00 სთ.-დან 18:00 სთ.-მდე
მაია ასაძაძილის სააქციოო ელაცეპას
„აღაძიანები ეანსხვაჯტყლი ძქსაძლქტლოჭქით“

საქართველოს სოლიდარობის ფონდი

გიორგი ჯანელიძე

სოლიდარობის ფონდი საქართველოს პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ლარიბაშვილის ინიციატივით, 2014 წლის ივნისში შეიქმნა და ორგანიზაციის ჩამოყალიბებისათვის აუცილებელი ადმინისტრაციული პროცესების დასრულებისთანავე აგვისტოს თვეში კონკრეტული პროგრამების განხორციელება დაიწყო. 2013 წელს საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამამ ქვეყანაში პრაქტიკულად გადაჭრა ძირითადი ფინანსური პრობლემა სამედიცინო მომსახურების მისაღებად. ეს მართლაც უპრეცედენტო ინიციატივა იყო, რომლითაც საქართველო მსოფლიოს იმ 32 ქვეყანას შეუერთდა, სადაც საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამები ხორციელდება. თუმცა მიუხედავად სახელმწიფო დაფინანსების მნიშვნელოვანი ზრდისა, რიგი ძვირადღირებული სამკურნალო-დიაგნოსტიკური და სარეაბილიტაციო სერვისები, მათ შორის ონკოლოგიური, იშვიათი დაავადებებისა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის ქვეყანაში კვლავ სერიოზულ ფინანსურ ბარიერად რჩებოდა. **„სწორედ, საზოგადოებისათვის ყველაზე მწვავე სამედიცინო და სოციალური პრობლემების ეტაპობრივად, საზოგადოების ერთიანი ძალისხმევით გადასაჭრელად შეიქმნა საქართველოს სოლიდარობის ფონდი. ის თავის მხრივ, ეფუძნება საერთაშორისო დონეზე არსებულ გამოცდილებას, სოლიდარობის ფონდების (მაგ. გერმანიის, საფრანგეთის, შვეიცარიის) და კონკრეტული ინოვაციური დაფინანსების მექანიზმების მაგალითებს, როგორცაა UNITAID, Check out for children, Red (product) და სხვა პროექტები. ფონდის მიზანია საზოგადოების, კერძო სექტორისა და სახელმწიფოს თანამონაწილეობით ქვეყანაში ფართო მასშტაბით დაინერგოს „მიკრო-ფილანტროფია“, ანუ მცირე ქველმოქმედება და თავად საზოგადოების მიერ შექმნილი ალტერნატიული, არასაბიუჯეტო რესურსით ერთად შევძლოთ მძიმე სენით და-**

ავადებული ან შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვებისა და მათი ოჯახების დახმარება,“ განგვიცხადა ფონდის აღმასრულებელმა დირექტორმა, **მარიამ ჯაშმა.** ფონდი ხელმძღვანელობს 3-წლიანი განვითარების სტრატეგიით, რომელიც პირველ ეტაპზე ონკოლოგიური დაავადებების მქონე ბავშვებისა და მოზრდილი მოსახლეობის დახმარებას გულისხმობს. II ეტაპზე 2015 წლის გაზაფხულიდან დაგეგმილია შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვების დასახმარებლად კონკრეტული პროგრამების შემუშავება და ამოქმედება, ხოლო III ეტაპზე 2016 წლის ბოლოდან ინდივიდუალური სპონსორობის, ე.წ. „პატრონაჟის“, პროგრამების პლატფორმის შექმნა სოციალურად ყველაზე დაუცველი ოჯახების დასახმარებლად. ფონდის ხელმძღვანელი ამბობს, რომ პირველი ეტაპისათვის დაგეგმილი მიზანი - **ბავშვთა და 22 წლამდე ასაკის ონკოლოგიური პაციენტების** ფინანსური პრობლემის მოგვარება, უკვე მიღწეულია, რაც 40,000-ზე მეტი საჯარო მოხელისა და 14 კომპანიის რეგულარული დონაციებით გახდა შესაძლებელი. პროგრამების შემდგომი გაფართოება - **22 წლის ასაკზე უფროსი პაციენტების** დახმარებისა და ბავშვთა სხვა დაავადებების მოცვა მხოლოდ და მხოლოდ ფონდის მიერ სისტემურად, ყოველთვიურად მობილიზებული რესურსების მოცულობაზე იქნება დამოკიდებული. **ექიმ-ონკოლოგებთან კონსულტაციით,** სოლიდარობის ფონდის სტრატეგიულ გეგმაში შემუშავებულია ე.წ. **ფინანსური პროექტირების გეგმა.** აღნიშნული გათვლებით ყოველთვიურად 340 000 ლარის მობილიზება ქმნის ფინანსურ მდგრადობას, რომ **22 წლამდე ყველა ონკოლოგიური პაციენტის** დახმარება შესაძლებელი გახდეს. დეკემბრის მონაცემებით, 1 თვეში მობილიზებულმა სისტემურმა დონაციებმა 290,000 ლარს გადააჭარბა, რაც იმედს იძლევა, რომ 2015 წლის გაზაფხულისათვის ყოველთვიური რესურსი 340 000 ლარს აღემატება და შესაძლებელი გახდება პროგრამების გაფართოება. დღეისათვის სოლიდარობის ფონდი, 21 წლის ასაკის ჩათვლით ონკოლოგიური პაციენტების განცხადებებს განიხილავს შემდეგი ძირითადი სერვისის დაფინანსების კუთხით:

1. საზღვარგარეთ ღეროვანი უჯრედების გადანერგვას მიელოდისპლაზიური სინდრომის, აპლასტიური ანემიისა და მწვავე ლეიკემიების რეციდივების შემთხვევაში. აღნიშნული მოიცავს თანადაფინანსებას ჯანდაცვის სამინისტროს ბაზაზე მოქმედი უწყებთაშორისი რეფერალური კომისიისა და ადგილობრივი ხე-

ლისუფლების სოციალური სამსახურების დაფინანსების გათვალისწინებით;

2. საზღვარგარეთ განსაკუთრებით რთული ონკოქირურგიული ოპერაციების თანადაფინანსებას, რომელთა განხორციელება საქართველოში ვერ ხერხდება (მაგალითად ზოგიერთი ოსტეოსარკომის - ძვლის სიმსივნის შემთხვევაში);

3. საზღვარგარეთ სხივური თერაპიის თანადაფინანსებას ჰოჯკინის ლიმფომის დიაგნოზის მქონე პაციენტებისათვის ან სოლიდური სიმსივნეების შემთხვევაში მცირეწლოვანი ასაკის ბავშვებისათვის;

4. საზღვარგარეთ მკურნალობის დაფინანსების შემთხვევაში პაციენტისათვის მგზავრობის (ტრანსპორტირების) ხარჯის დაფარვას;

5. საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის წლიური ლიმიტების ფარგლებს გარეთ განმეორებითი მაღალტექნოლოგიური კვლევების - კომპიუტერული ტომოგრაფიისა (CT) და მაგნიტურ-რეზონანსული კვლევის (MRI) ხარჯებს;

6. საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის წლიური ლიმიტისა და სატარიფო არეალის ფარგლებს გარეთ მოხვედრილი ქიმიო-თერაპიის ან ონკოქირურგიის ხარჯების დაფინანსებას;

სოლიდარობის ფონდის ადმინისტრაციული ხარჯები (მათ შორის სახელფასო ფონდი, საინფორმაციო მხარდაჭერისათვის აუცილებელი ბიუჯეტი და სხვა მიმდინარე საოპერაციო ხარჯები) მთლიანად ფინანსდება სახელმწიფოს მიერ. არცერთი თეთრი, რომელიც ირიცხება სოლიდარობის ფონდში მოქალაქეების მიერ ბავშვების დასახმარებლად - არ ხმარდება ფონდის ადმინისტრაციულ ხარჯებს. ქალბატონი მარიამის მიერ მოწოდებული მონაცემებით, 2014 წელს საქართველოს მთავრობის მიერ გამოყოფილი იყო 60 000 (სამოცი ათასი) ლარი. ამავე პერიოდში ფონდის მიერ მობილიზებულმა თანხამ ონკოლოგიური დაავადებების მქონე ბავშვთა დასახმარებლად 1 მილი-

ონ 700 ათასს გადააჭარბა. პროპორციულად ადმინისტრაციულმა ხარჯმა მობილიზებული თანხის 3.5% შეადგინა, თუმცა აღნიშნული 3.5%-იც არა დონაციების, არამედ, სახელმწიფო დაფინანსების მიერ იყო უზრუნველყოფილი. **ექიმ-ონკოლოგებთან კონსულტაციით** ყოველწლიურად 150-200 ბავშვსა და 22 წლამდე ახალგაზრდას შეიძლება დასჭირდეს სოლიდარობის ფონდის დახმარება. ფონდის ამოქმედებიდან დღემდე (სექტემბრიდან-დეკემბრის ჩათვლით) ფონდში შესული იყო 58 პროფილური განცხადება - ანუ 22 წლამდე ასაკის ონკოლოგიური დაავადებების მქონე პაციენტთა განცხადება დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის დასაფინანსებლად. ფონდის საექსპერტო და კომისიური განხილვის შემდეგ თითოეული განცხადება იყო დაფინანსებული - საერთო ჯამში დამტკიცდა 1,198,000 ლარის დახმარება. 58 პაციენტიდან 18 ბავშვისა და ახალგაზრდის დიაგნოსტიკა და მკურნალობა გადაწყდა საზღვარგარეთ - გერმანიის, იტალიის, თურქეთისა და საფრანგეთის კლინიკებში. ონკოლოგიური პაციენტების გამოჯანმრთელების პროგნოზირება საკმაოდ რთულია და მრავალ ფაქტორზეა დამოკიდებული (მათ შორის სიმსივნის ტიპზე, დიაგნოსტიკის დროს სიმსივნის სტადიაზე და სხვ). დასავლეთის წამყვან ქვეყნებშიც კი ონკოლოგიურ პაციენტთა 5 წლიანი გადარჩენის მაჩვენებლები 46%-დან 65%-მდე მერყეობს. თითოეული ონკოლოგიური დაავადების მქონე ბავშვისა და 22 წლამდე ასაკის ახალგაზრდის გადასარჩენად ქართული საზოგადოება უკვე არის გაერთიანებული.

სოლიდარობის ფონდის ხელმძღვანელი ფიქრობს, რომ პროგრამების გაფართოების პერსპექტივა პირდაპირპროპორციული იქნება საზოგადოების ჩართულობის მატებასთან: **„ონკოლოგიური კუთხით აქტიურად განიხილება ძვირადღირებული მედიკამენტების (მაბტერასა და პერცეპტინის) ნაწილობრივი დაფინანსება, ასევე განსაკუთრებით ძვირადღირებული ინტერვენციების - ძვლის ტვინის ტრანსპლანტაციის თანადაფინანსების გაზრდა 22 წლის ასაკის ზემოთ. პარალელურად მიმდინარეობს ინტენსიური მუშაობა პროგრამების გაფართოებაზე შეზღუდული შესაძლებლობისა და იშვიათი დაავადებების მქონე ბავშვებისათვის. ჩვენ უკვე დაწყებული გვაქვს კონსულტაციები ანტიეპილეფსიური მედიკამენტების უზრუნველსაყოფად, აუტიზმის სპექტრის აშლილობის მქონე ბავშვებისათვის რეაბილიტაციის პროგრამებისა და კოხლეარული იმპლანტაციის ოპერაციების დასაფინანსებლად, რომელიც სცდება სახელმწიფო პროგრამების არეალს. მაგრამ ისევ და ისევ, პროგრამების გაფართოება მხოლოდ საზოგადოების, თითოეული ჩვენთაგანის ჩართულობაზე იქნება დამოკიდებული“.**

ფონდს ამ ეტაპზე პრობლემები აქვს **შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე** ბავშვების მკურნალობასთან დაკავშირებით. თუმცა, ქალბატონ მარიამ ჯაშთან საუბრისას გაირკვა, რომ თვეში დონაციების 200 000 ლარით გაზრდა შესაძლებელს გახდიდა როგორც ანტი-ეპილეფსიური მედიკამენტების შეძენას, ასევე, აუტიზმის სპექტრის მქონე 200 ბავშვის სარეაბილიტაციო პროგრამის დაფინანსებას: **„თუკი ქვეყანაში დასაქმებულთა (დაახლოებით 1, 600, 000-დან) თუნდაც ნახევარი ყოველთვისად მინიმალურ, თუნდაც 1 ლარის დონაციას განახორციელებს, ჩვენ ყველა ზემოთჩამოთვლილი პრობლემა გადაჭრილი გვექნება როგორც ონკოლოგიური პროფილის, ასევე შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვთა დასახმარებლად“**, დარწმუნებულია ფონდის აღმასრულებელი დირექტორი.

ფონდის მმართველობა წარმოდგენილია 2 ძირითადი მრავალსექტორული მექანიზმით. პირველია სამეთვალყურეო საბჭო, რომელსაც პრემიერ-მინისტრი ხელმძღვანელობს. საბჭო ძირითადად სტრატეგიული მნიშვნელობის გადაწყვეტილებებს ღებულობს, როგორც არის ფონდის პროგრამული მიმართულებები, საბიუჯეტო და სხვა საკითხები. რაც შეეხება კონკრეტული ბენეფიციარების დაფინანსებას, აღნიშნული მეორე მექანიზმით - ფონდის მუდმივმოქმედი კომისიით განიხილება და მტკიცდება. კომისია, ისევე, როგორც სამეთვალყურეო საბჭო, წარმოდგენილია სახელმწიფო, კერძო და არასამთავრობო ორგანიზაციებით: **„სოლიდარობის ფონდში შემოტანილ თითოეულ განცხადებას იხილავს საქართველოს სოლიდარობის ფონდის მუდმივმოქმედი კომისია, ხოლო კომისიის სხდომამდე თითოეული განცხადება იხილება ექიმ-ექსპერტთა მიერ. ექიმი-ონკოლოგები უზრუნველყოფენ წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ექსპერტულ განხილვას და დიაგნოსტიკური კრიტერიუმებისა და სამკურნალო რეკომენდაციების შესაბამისობის დადასტურებას ან უარყოფას. ამასთანავე კომისიის თითოეულ სხდომას დამკვირვებლის სტატუსით ესწრება გაეროს და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლები. ფონდი იხილავს მხოლოდ პროფილურ განცხადებებს - ანუ აპლიკაციებს, რომელიც შეესაბამება ფონდის მიერ მოცემულ ეტაპზე გამოცხადებულ ასაკობრივ და დიაგნოსტიკურ კრიტერიუმებს. სწორედ აღნიშნული კრიტერიუმები და მექანიზმებია ფონდში განცხადებების განხილვის გამჭვირვალობისა და მიუკერძოებლობის გარანტი“**, - აცხადებს ფონდის დირექტორი. აღმოჩნდა, რომ ამოქმედებიდან დღემდე ფონდმა 22 წლამდე ონკოლოგიური დაავადებების შემთხვევაში დააფინანსა აბსოლუტურად ყველა პროფილური განცხადება და არ დაშვებულა არცერთი გამონაკლისი არაპროფილურ განცხადებებზე. საუბრის დასასრულს,

ქალბატონმა მარიამ ჯაშმა განაცხადა, რომ ფონდისათვის უაღრესად მნიშვნელოვანია პროგრამების შემდგომი გაფართოვება: **„არცერთი ბავშვი და ოჯახი, რომელიც ჩვენგან დახმარებას ელის არ დარჩეს უპასუხოდ, მაგრამ ჩვენი დახმარების შესაძლებლობები მხოლოდ თითოეული ჩვენთაგანის სისტემურ, ყოველთვისად ჩართულობაზე დამოკიდებული განურჩევლად თანხის მოცულობისა. ინტერვიუს დასასრულს ვთხოვდი ჩვენს მკითხველს - გაეცნონ ფონდის საქმიანობას და თუკი გაუჩნდებათ სურვილი, შემოგვიერთდნენ. გარწმუნებთ, რომ სისტემური, ყოველთვისად ჩართულობა ყველაზე მთავარი წარმატების ფაქტორი და არა კონკრეტული თანხა, რომელსაც თითოეულ ჩვენთაგანი შეძლებს, რომ გაიღოს“**.

ამბობენ, ქველმოქმედება გადამდებიაო. ასეც არის. თანაც, თუკი აქამდე ამა თუ იმ შემთხვევაში ავადმყოფი თანამემამულეების დახმარება ასე თუ ისე მაინც ქაოტურად ხდებოდა, დღეს ეს ყველაფერი სისტემაშია მოყვანილი და ფონდის მეშვეობით თანხების განაწილება კოორდინირებულად მიმდინარეობს. ახლა სიტყვა იმ თანამოქალაქეებზეა, რომელთაც ძალუძთ აღრიცხვაზე აყვანილ ბენეფიციართა ცხოვრება თვეში სულ რაღაც 1 ლარად შეცვალონ.

მარიამ ჯაში, საქართველოს სოლიდარობის ფონდის აღმასრულებელი დირექტორი:

განათლება: ჰარვარდის უნივერსიტეტის კენედის სახელობის სამთავრობო სკოლის ედუარდ მეისონის პროგრამის კურსდამთავრებული. მოპოვებული აქვს მაგისტრის ხარისხი სახელმწიფო

ადმინისტრაციის საკითხებში ჰარვარდის კენედის სკოლიდან (აშშ); მაგისტრის ხარისხი საზოგადოებრივი ჯანდაცვის საკითხებში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან და ზოგადი პრაქტიკის ექიმის კვალიფიკაცია სამედიცინო სკოლა „აიეტიდან“ (საქართველო).

პროფესიული გამოცდილება: აქვს ჯანდაცვისა და განვითარებითი პროგრამების სტრატეგიულ დაგეგმარებაში, დაფინანსებასა და მართვაში 15-წლიანი გამოცდილება. 1999-2011 წწ. მუშაობდა გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) საქართველოს ოფისის, პალესტინის ოკუპირებული ტერიტორიების წარმომადგენლობისა და ნიუ-იორკის სათაო ოფისის დედათა და ბავშვთა ჯანდაცვის პროგრამების ხელმძღვანელად. 2011-2012 წლებში მუშაობდა დამოუკიდებელ საერთაშორისო ექსპერტად

გლობალური ფონდის, მსოფლიო ბანკის, გაეროსა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების სათაო ოფისებთან და ქვეყნის წარმომადგენლობებთან. 2012-2014 წლებში – საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის მოადგილე, ხოლო 2014 წლის სექტემბრიდან ხელმძღვანელობს საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ინიციატივით შექმნილ საქართველოს სოლიდარობის ფონდს.

2010 წ. გაეროს ათასწლეულის განვითარების მიზნების საუკეთესო პრაქტიკის გლობალურ ანგარიშში (UN MDG Good Practices 2010) შესული ნაშრომის თანაავტორი, 2011 წ. ჰარვარდის კენედის სკოლის მიმოხილვისა (2011 Harvard Kennedy School Review) და 2012 წ. ოქსფორდის ჯანდაცვის ურნალში (Oxford University Press) შესული პუბლიკაციების ავტორი.

ბიორგი ზურაბიანი

მხოლოდ ერთი სანუკვარი ოსნება მაქვს - ვინა, რომ სიარული შეეძლოს“

ზოგი მაგარ, სპორტულ ავტომობილზე ოცნებობს, ზოგიერთი - სიმდიდრეზე, მაგარ ქალზე, ჩემპიონობაზე, პოპულარობაზე, მოგზაურობაზე... მე მხოლოდ ერთი სანუკვარი ოცნება მაქვს - მინდა, რომ სიარული შეეძლოს. ცამეტი წლის ვიყავი, მე და ჩემმა ძმამ ხის კენწეროზე ბანარი ჩამოვაბით და ერთმანეთს ზედ ასვლა-ჩამოსვლაში ვეჯიბრებოდით. როგორც ჩანს, კარგად ვერ მოვაბით... საბედნიეროდ, ბანარმა მე მიმტყუნა და არა ჩემს ძმას. ძალიან ცუდად დავეცი. წელს ქვემოთ პარალიზებული აღმოვჩნდი. მას შემდეგ ათმა წელიწადმა ჩაუარა ჩემს ცხოვრებას გვერდით. ბოლო წლებში საერთოდ არ გამიყვია ცხვირი გარეთ. მესამე სართულის ფანჯრიდან ვიყურები, ვაკვირდები,

როგორ დარბიან ბავშვები, ბურთს თამაშობენ, როგორ სეირნობენ ჩემი თანატოლები წყვილ-წყვილად. მოსწავლეებს სასწავლო დღე რომ უმთავრდებათ, როგორი გახარებულები გამობიან სკოლიდან. სახლში მე ვარ ტყვე, გარეთ - მზესუმზირის გამყიდველი ბებო. თითქოს მასაც არ შეეძლოს სიარული. სულ ერთ ადგილას ზის. რამდენჯერ ადრე ავმდგარვარ, სპეციალურად, რომ მისი მოსვლა დამენახა და რამდენჯერ გვიანობამდე შემოვრჩენილვარ სარკმელთან, რომ მისი წასვლა მეხილა, რაიმე ნიშანწყალი მისი სიარულის შესაძლებლობისა. მაგრამ ამაოდ... საპირფარეოში მაინც არ უნდა გასვლა მთელი დღის განმავლობაში? საინტერესოა, გარეთ მყოფთ არ უჩნდებათ ეს შეკითხვები? შუა დღისას ჩემი მომვლელი მოდის ხოლმე. საკვებს მიმზადებს და სამ დღეში ერთხელ ბანაობაში მეხმარება. ხანდაზმული ქალია, საცოდავი იქით მოსავლელია, მაგრამ გაჭირვების გამო იძულებულია და მაინცდამაინც არ წუნუნებს, ყოველ შემთხვევაში - ჩემთან. ისეთი სიბრაღულით მიყურებს ხოლმე, მირჩევნია რალაცა დამარტყას, ვიდრე ასე შემხედოს.

ოროთახიანში ვცხოვრობ. მისაღებიც და საძინებელიც ერთი დიდი ბიბლიოთეკაა. წიგნები, წიგნები და კიდევ წიგნები. მხოლოდ სამზარეულო გადაურჩა წიგნებს, თუ კულინარიის წიგნს არ ჩავთვლით. ადრე ამ ორ ოთახში უბრალოდ წიგნებს ვხედავდი, ახლა კი უკვე სამყაროებს ვხედავ. შესაბამისად ბიბლიოთეკის ნაცვლად - ჩემს მიკროკოსმოსს. სწორედ, წიგნმა შეძლო ჩემი გადარჩენა ფსიქოლოგიური და სულიერი დეგრადირებისგან. დროის უმეტეს ნაწილს კითხვაში ვატარებ. ტელევიზორი და კომპიუტერი საერთოდ გავაქრე სახლიდან. წიგნთან შედარებით მათი ფასი ნულის ტოლია. წიგნებში რომელიმე პერსონაჟის

ადგილას წარმოვიდგენ ხოლმე თავს, ამიტომ წიგნის სამყაროში სიარულიც შემიძლია, სირბილიც, ცურვაც და უბრალო ადამიანებისგან განსხვავებით - ფრენაც. იმდენად გავინაფე კითხვაში, რომ ასოებს, სასვენ ნიშნებს, სიტყვებს, წინადადებებს, აზრებს, გვერდებსაც კი ველარ ვამჩნევ. პირდაპირ სამყაროები იჩითება. ნარკოტიკები არ გამისინჯავს, მაგრამ დარწმუნებით შემიძლია ვთქვა, რომ ამას ვერც ერთი მათრობადი ან ჰალუცინოგენი ვერ მოგცემთ. კინოში სხვისი ფანტაზიებია, რეჟისორის აზრებს მიყვები, შენი ფანტაზია ამ დროს ჩლუნგდება და ფუნქციას კარგავს. წიგნში კი შენ ხარ დამდგმელი რეჟისორიც, ოპერატორიც, მხატვრული გამფორმებელიც... მოკლედ, ძაან მაგარია.

ჩემს ქვემოთ, მეორეზე, ერთი სტუდენტი გოგონა ცხოვრობს. თიკო ჰქვია. თიკო, თიკო, თიკო... შემიძლია უსასრულოდ ვიმეორო ეს სახელი, მაგრამ რა აზრი აქვს?! ის ვერასოდეს გამიცნობს, ჩემზე სერიოზულად არ იფიქრებს. ერთადერთი გრძნობა, რაც შეიძლება მასში გამოვიწვიო - სიბრაღეა. ამას კი სიკვდილი მიჩვევია. ამიტომ არც ვცდილობ მის გაცნობას. ფარდის უკნიდან ვიჭვრიტები ხოლმე და ვაკვირდები, როგორ მიდის სასწავლებელში და როგორ ბრუნდება. მისი განრიგი ზეპირად ვიცი. მის ვარცხნილობაში, ჩაცმულობასა და მაკიაჟშიც კი მცირე ცვლილებასაც ვამჩნევ. იმასაც ვხვდები, როდის როგორ ხასიათზეა. მან კი, შეიძლება ჩემი არსებობაც კი არ იცის. ექვსი წლის რომ ვიყავი, მე და ჩემი კლასელი დათო, რომელიც ჩემსავით ფათერაკიანი ბავშვი იყო, სკოლიდან გავიპარეთ და იქვე ას მეტრში პატარა ქაობთან მივირბინეთ. იმ დროს გვეგონა, რომ სკოლიდან ძალიან შორს ვიყავით. ისიც გვეგონა, რომ იმ ქაობში ბაყაყების გარდა თევზებიც იყვნენ. ორი გამხმარი ლერწამი შუაში გადავვრჩიეთ და წყალში ჩავუშვით იმ იმედით, რომ თევზს დავიჭერდით. წარმოვიდგინეთ, რომ ანკესები გვეჭირა. როგორი ბედნიერი ვიყავი მაშინ!!! თუმცა მერე მამაჩემისგან კარგად მომხვდა ტაკოში და ცრემლებიც ვალვარღვარე, მაგრამ მეორე დღეს მე და დათო ამაყად შევხვდით ერთმანეთს, გამარჯვებული სახეებით, თითქოს დიდი გამირობა ჩავიდინეთ... ნეტავ იმ დროს!..

რა კარგი იქნებოდა, ადამიანს დროის მიმართულების შეცვლა რომ შეეძლოს და მომავლის ნაცვლად, თავისი ცხოვრება წარსულისკენ მიმართოს. მხოლოდ ათი წლით უკან მსურს დაბრუნება, იმ დამბალ ბანარს ცეცხლში დაწვავდი და მსგავს რამეს აღარასდროს გავიმეორებდი... აი ისიც... თიკო! უნივერსიტეტიდან ბრუნდება. სახე გადაღლილი აქვს, თვალებიც დასწითლებია. ალბათ გამოცდა ჰქონდა. თმის ერთი კულული წინ აქვს ჩამოგდებული და ძალიან უხდება. ასე დაღლილ-დაქანცულიც კი უმშვენიერესია. ყოველ შემთხვევაში მათ შორის, ვინც კი ოდესმე მოხვედრილა ჩემს თვალსაწიერში.

...ლამის სამი საათია. საძინებელში დიდი კედლის საათი მიკიდა. სიჩუმეში ერთი თუ ამიყოლია მისი მექანიზმის მუშაობამ, მთელი ღამე არ დამაძინებს. მაგრამ მაინც ძალიან მიყვარს და საძინებელშივე ვტოვებ. ღამით, როცა შინ სრულიად მარტო ვარ, ერთადერთი თანამოსაუბრე ეს კედლის საათია. არასდროს არ ეზარება საუბარი. ტიკ-ტაკ, ტიკ-ტაკ... მის ლექსიკონში ორად ორი სიტყვაა - ტიკ-ტაკ... ტიკ-ტაკ... და ერთი ორნოტიანი მელოდია საათში ერთხელ - ტუ... დუუუუ... ტუ... დუუუუ... ჩემზე გაცილებით ასაკიანია. ერთი ხანობა მისაღებში ეკიდა, სანამ დედა და ჩემი ძმა უცხოეთში წავიდოდნენ და იქიდან შეუდგებოდნენ ჩემს „შენახვას“. მაგრამ წიგნების კითხვისას საათი მეტისმეტად დიდ ყურადღებას იქცევდა და რეალობაში მბრუნებდა. ჰოდა, მეც საძინებელში მივუჩინე ადგილი. ახლაც შევცდი, მოვუსმინე და ამიყოლია... ველარ ვიძინებ. რაკი ვერ ვიძინებ, ფიქრი დავინყე. ფიქრები, რა თქმა უნდა, თიკოს შეეხება...

გათენებამდე ვიფიქრე, როგორ შემომეყვანა თიკო ჩემს სამყაროში. მის სამყაროში მე ვერ შევიდოდი, შესაბამისად - ის უნდა შემომეყვანა ჩემსაში. დილას ჩამეძინა. თიკო მესიზმრა. დიდ მწვანე მინდორში დავრბოდით, ორივე ვიციოდით. თიკომ ბაბუნაწვერა მოწყვიტა, ჩემკენ შემობრუნდა და სული შეუბერა. ბაბუნაწვერები ჰაერში გაიფანტნენ და გამომეღვიძა.

სიზმარი ფურცელზე დავწერე, რომ არ დამვიწყებოდა. ერთი საათის შემდეგ მივუბრუნდი და წავიკითხე... უცებ, ისევ სიზმარში აღმოვჩნდი. ძალიან მაგარი იყო. მერე დავფიქრდი და მივხვდი, გასაღები ჩემს ხელთ იყო. უცრად თავი ყოვლისშემძლედ ვიგრძენი. ჩემს მომვლელს დავურეკე და ძალიან ბევრი რვეული და ბევრი სანერკალამი დავაბარე. მთელი დღე ვწერდი. ვწერდი და ვკითხულობდი... ვწერდი და ვკითხულობდი... ბოლო ათ წელიწადში პირველად ვიგრძენი თავი ბედნიერად. შეიძლება ეს სიგიჟეა, მაგრამ ჩემთვის ამას არ აქვს მნიშვნელობა. მე და თიკო ერთად ვართ ჩემს სამყაროში.

პირველი წიგნი სასიყვარულო რომანი იყო. მეორე - სათავგადასავლო. ხომალდმა კატასტროფა განიცადა და დაღუპვას მხოლოდ ორნი გადაურჩნენ, თიკო და ერთი ბიჭი. ტროპიკულ სარტყელში ერთ-ერთ დაუსახლებელ კუნძულზე აღმოჩნდნენ. ისე დავწერე, რომ მათ დიდი ხნის განმავლობაში ვერ აგნებდნენ მასველები, ამიტომ დიდხანს მოუწიათ ერთად ცხოვრება. ახლა, არ ვიცი, რიგით მერამდენე წიგნს ვწერ. ფანტასტიკაზე გადავედი. ამ წიგნში ფრენა შემიძლია და იმედია, იქაც შევძლებ თიკოს გულის მოგებას.

საზოგადოება

ნიჭიერი ებღვი

გიორგი გვახარია

საბედნიეროდ, კარგად ვიცი, რას გრძნობს ადამიანი, რომელმაც სიარულის უნარი დაკარგა. „საბედნიეროდ“-მეთქი, ამას საზოგადოებით ვამბობ, რადგან დიდი ხანია მივხვდი, ტკივილი და განსაცდელი მხოლოდ და მხოლოდ მაღლი შეიძლება გახდეს ადამიანისთვის, თუკი ფარ-ხმალი არ დაყარა და ეს განსაცდელი კარგად „გამოიყენა“.

22 წლისა საირმის დაღმართზე რომ დავეცი და ვერ მივხვდი, რატომ ველარ მემორჩილება ხელ-ფეხი, რატომ არ შემოძლია ფეხზე ადგომა, იმას კი არ განვიცდიდი, რომ რაღაც საშინელება დამემართა, არამედ სირცხვილის და უხერხულობის გრძნობა

მტანჯავდა - შუა გზაზე ვიჯექი ჩაკუბული და ვერ ვდგებოდი! მანქანები არ აჩერებდნენ, მხოლოდ ფანჯრიდან ყვიროდნენ: „ჯიგარ, კაიფში ხარ?“. რამდენიმე ფეხითმოსიარულემაც გაიარა. ერთი ბავშვით იყო. ჩამოეფარა სასწრაფოდ და ზიზლით შემომხედა. ეს ზიზლიანი მზერა კაცისა, რომელიც თავის შვილს ეფარება, გაშეშებული და უძლური რომ არ დაანახვოს, კიდევ დიდხანს გამყვა მერე - სიზმარში ვხედავდი ამ მამას და ვერ ვიტანდი ვერავის, ვინც ბავშვს თვალზე ხელს აფარებდა. მერე იყო ხანგრძლივი პერიოდი სახლში ჯდომისა და საზოგადოებისგან დამალვისა, იმის შიშით, რომ ეს სცენა განმეორდება და ისევ შეგრცხვება, შეგეშინდება, ნარკომანი არ ეგონო ვინმეს. მერე იყო გამოჯანმრთელება, მაგრამ დღემდე იმ ადამიანის „შენიანად“ აღქმა, რომელსაც ჩვენში „ინვალიდს“, „ხეიბარს“, „უძლურს“ უწოდებენ.

ამიტომ ვამბობ მაღლია-მეთქი - თავისებური საჩუქარია ეს განსაცდელი. იმ ადამიანებს იხსენებ მუდმივად, ვინც გასაჭირში გვერდზე გედგა. ავტობუსში რომ ვერ ადიოდი, ცდილობდა, შენი ყურადღება სხვა რამეზე გადაეტანა, ეშაყირა. გაიმედებდა და უყვარდი ისეთი, როგორიც ხარ! მაღლია, რადგან ძალიან კარგად იცი, ახლა როგორ უნდა მოიქცე, როცა ქუჩაში დაცემულ ადამიანს დაინახავ, როცა ეტლში მჯდარი კაცი, ქალი, ბავშვი დაგელაპარაკება. იცი, რომ არ უნდა ჩაიკუზო, ენა არ უნდა მოუჩლიქო, არ იძახო ენჯეოშნიკური ტერმინები („შშშ“, მაგალითად)... უნდა დარჩე ისეთი, როგორიც ხარ. უბრალოდ მხიარულად ჰკითხო - „დახმარება ხომ არ გინდა?“

ჩვენ ყველას გვჭირდება დახმარება. ამიტომ ვცხოვრობთ ერთად. ამიტომ ვართ ერთ სივრცეში. ვერაფერს ვერ შევძლებთ მარტო, რადგან ყოველი ჩვენგანი - ის, ვინც ეტლში ზის და ვინც არ ზის - ინვალიდია!

დიდი ხნის წინ, როცა „ცხელი შოკოლადის“ გამოცემა დაიწყო, ჟურნალის რედაქტორმა, შორენა შავერდაშვილმა მითხრა, „ეს იქნება ჟურნალი წარმატებულ ადამიანებზე, რათა მკითხველს ამ ხალხმა სტიმული მისცეს“. კარგად მახსოვს ეს სცენა. რედაქციაში ვისხედით და ახალ ნომერზე ვფიქრობდით. მახსოვს, როგორ გამიელვა უცბად აზრმა: „მოდით გავაკეთოთ ჟურნალი წარუმატებელ ადამიანებზე, იმათზე, ვისაც უჭირს! ამოვიდა ყელში ამდენი ოპტიმიზმი“.

რუსთაველი-2-ის სატელევიზიო შოუს, „ნიჭიერის“ ფინალმა გამახსენა ეს დიალოგი. მიუხედავად იმისა, რომ „შეჯიბრი“ მომღერლებს, აკრობატებს, მოცეკვავეებს და ილუზიონისტებს შორის სრული უაზრობა მგონია, ვნახე ფინალი და დავრწმუნდი - ეს არხი ერთადერთია საქართველოში, რომელსაც შოუს მოფიქრება, დადგმა, გადაღება შეუძლია... შეუძლია, ტელევიზორს ვერ მოწყვიტოს თუნდაც ისეთი უჟმური მაყურებელი, როგორიც მე ვარ. მაგრამ მთავარი სხვა არის - „ნიჭიერის“ გამარჯვებული გახდა წყვილი, რომლის გამარჯვება გარკვეული თვალსაზრისით ჩვენი საზოგადოების გამარჯვებაცაა, იმის იმედი, რომ 2015 წლის საქართველო მაინც უკეთესია, ვიდრე ის საქართველო, რომელშიც პირადად მე 1978 წელს ვცხოვრობდი.

ქვეყანაში, სადაც განსხვავებული შესაძლებლობების ხალხის გადაადგილებისთვის პირობები ვერა და ვერ იქმნება; სადაც ადამიანებს ეტლში ძალიან ხშირად გარეთ გამოსვლის სურვილი არა აქვთ იმიტომ, რომ მათ უყურებენ, როგორც „ეგზოტიკას“, იმიტომ, რომ ვერ შედიან აფთიქში, ვერ ადიან ავტობუსში, ვერ ესწრებიან კონცერტებს, შეიძლება ითქვას, არც აქვთ არსად წასასვლელი; სადაც „ენჯეოშნიკებიც“ კი ამოკლებენ ტერმინებს და მათ „შშმ პირებს“ ეძახიან (არ აგერიოთ „შსს“-ში)... აი, ამ ქვეყანაში, ყველაზე პოპულარულ შოუში კარგი მომღერლების და აკრობატების მონაწილეობით, იმარჯვებენ ახალგაზრდა მოცეკვავეები - თემო და ქეთი. იმარჯვებს სიარულის შესაძლებლობას მოკლებული თემო და ქეთი, რომელიც კი არ „ატარებს“ თემოს, არამედ მასთან ერთად ცეკვავს! ეტლიც კი - ვილაცისთვის ცხოვრების ტვირთი - თემოს და ქეთის ნომრებში გამოყენებულია, დიხაბაც, როგორც საჩუქარი, როგორც ახალი შესაძლებლობა იმისთვის, რომ ადამიანმა თავისი ნიჭი გამოავლინოს.

„ნიჭიერის“ ფინალის შესახებ საკმაოდ სკეპტიკური მოსაზრებებიც მოვისმინე. ისიც თქვეს, ქართველ-მა მაყურებელმა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ადამიანს ხმა იმიტომ მისცა, რომ შეეცოდაო. მე არ მესმის, რატომაა „შეცოდება“ დამამცირებელი ქვეყანაში, სადაც შეცოდება, თუ თანაგრძნობა დიდი ხანია, დეფიციტია. შეცოდების თუ თანაგრძნობის უნარი რომ ჰქონდეს ქვეყანას, მაშინ იმაზეც იფიქრებდა, რომ ასიათასობით ეტლზე მიჯაჭვული ადამიანისთვის სიცოცხლის ელემენტარული პირობები შეექმნა. და თუ თემომ და ქეთიმ - ცრემლი რომ ვერ შეიკავეს სცენაზე და აქვითინდნენ - ამ ქვეყანას შეცოდების, სიბრალულის თუ თანაგრძნობის უნარი გაუღვიძა, ეს სწორედ მათი ნიჭის წყალობით მოხდა! ე.ი. მათ დამსახურეს გამარჯვება.

ის, რომ რუსთავი-2-ის შოუს 12 ფინალისტს შორის 3 ნომერი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ადამიანებმა წარმოადგინეს, ასევე ამტკიცებს იმას, რომ ქვეყანაში რალაცები შეიცვალა - ის ხალხი, ვისაც ჩვენში „ინვალიდებს“ უწოდებდნენ, არა მარტო გარეთ გამოვიდა, არა მარტო სცენაზე დადგა, არამედ კამერებშიც გაუსწორა თვალი მაყურებელს. თანაც, ეს მოხდა იმ არხზე, რომელიც დიდი ხანია უკვე, მინიმუმ კვირაში ორჯერ, ეპატიჟება „ტურდაბერილ პოპვარსკვლავებს“ კითხვით - „ახლა მითხარი, პირადში რა ხდება?“ და საუკეთესო დროს უთმობს უნიჭობის, ზედაპირულობის, მეშინაობის ტირაჟირებას იმ მოტივით, რომ „ასეთია ტელემაყურებლის დაკვეთა“. ჰოდა აღმოჩნდა რა? აღმოჩნდა, რომ სატელევიზიო პროექტის, „ნიჭიერის“ რეიტინგი მნიშვნელოვნად მაღალია ამ შოუებთან შედარებით. აღმოჩნდა, რომ მაყურებელი მზადაა, გაიცნოს ახალი სახეები, ახალი ხალხი, სხვანაირი ხალხი, მათ შორის ის ხალხი, ვის დანახვასაც უკრძალავდნენ ბავშვებს - ხელს აფარებდნენ თვალებზე...

არაერთხელ მითქვამს და დამინერია, პირველი შოკი, რომელიც ევროპაში განვიცადე, სწორედ ეტლიანი ადამიანის მიმართ მოსახლეობის დამოკიდებულება იყო. ბერლინში ავტობუსი რომ დავინახე, რომლის კარზე პანდუსი იყო დამონტაჟებული, გამახსენდა, როგორი წვალებით (თანაც, შაყირ-შაყირით) ცდილობდა უხსოვარ დროს ჩემს აყვანას ავტობუსში დათო ბადრიძე - ძველი მეგობარი და ჩემი ფიქრებიც გამახსენდა - რა მეშველებოდა ასეთი მეგობრები რომ არ მყავდეს!

ევროპაში ასეთი მეგობრის როლს სახელმწიფო ასრულებს. სახელმწიფო ზრუნავს ადამიანებზე, რომელთაც დახმარება სჭირდება. სახელმწიფო და საზოგადოება. ამიტომაც ბევრისგან გამიგია - ქვეყნის სიძლიერე იმაშიც ჩანს, თუ როგორია ამ ქვეყანაში უმცირესობების მიმართ დამოკიდებულება! ესაა პირველ რიგში ევროპა და არა „კოფი-შოპები“ და „სექს-შოპები“, როგორც ბევრს ჰგონია საქართველოში.

„ნიჭიერის“ ფინალი იმის იმედს იძლევა, რომ ჩვენ ძნელად, მაგრამ მაინც ვუახლოვდებით ამ სივრცეს. ჯანდაბას, იყოს დღეს მხოლოდ შეცოდება! გული თუ აგიჩუყდა, არის შანსი აგიჩუყდეს ტვინიც. აი, მაშინ შეიძლება გვეშველოს კიდეც.

და ეს არაა „ოპტიმიზმი, რომელიც ყელში ამოვიდა“. უბრალოდ, პატარა საახალწლო იმედია, მეტი არაფერი.

<http://www.radiotavisupleba.ge/>

სინანო შეგვიღვიძო

როგორია უმცირესობის უფლებები ევროპაში? საქართველოს რეალობაზე?

შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებრივი მდგომარეობა, საქართველოში, არაერთი განხორციელებული აქტივობის მიუხედავად, კვლავაც პრობლემატურია. მათი უფლებები ხშირად ირღვევა, მეტიც, შშმ პირების თემში ბევრმა დღესაც არ იცის საკუთარი უფლებების არსებობის შესახებ.

განსაკუთრებით მწვავედ დგას ეს საკითხი საქართველოს რეგიონებში. არასამთავრობო ორგანიზაციის „ხელმისაწვდომი გარემო ყველასთვის“, განცხადებით, ინფორმაციის და საჭირო რესურსების არ არსებობამ დიდი ზიანი მიაყენა შშმ პირების თემს, რამაც შედეგად მათი პასიურობა გამოიწვია საკუთარი უფლებებისთვის ბრძოლაში.

არასამთავრობო ორგანიზაციამ „ხელმისაწვდომი გარემო ყველასთვის“, აშშ-ს საელჩოს ხელშეწყობით, პროექტი „შშმ პირთა უფლებების და შესაძლებლობების მხარდაჭერა, თვითმმართველობის ორგანოებისთვის“ დაიწყო.

მუშაობაში და მონაწილეობის მისაღებად, განახორციელა, რომლის მიზანს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე (შშმ) პირების პოლიტიკური და სამოქალაქო უფლებების განხორციელებისთვის პირობების შექმნა

ნარმოადგენდა საქართველოს რეგიონებში, როგორც ეს გათვალისწინებულია ეროვნული კანონმდებლობით და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით.

პროექტის განხორციელების სამიზნედ ორი, საჩხერის და ახალციხის მუნიციპალიტეტები შეირჩა. როგორც „ხელმისაწვდომი გარემო ყველასთვის“, თავმჯდომარე გიორგი ახმეტელი ამბობს, პროექტის შედეგებზე ჯერ ადრეა ლაპარაკი, თუმცა ბევრი შშმ პირის მდგომარეობა გაუმჯობესდა რეგიონებში. „გამოვლინდა ახალი სპორტსმენი. საჩხერის მუნიციპალიტეტში დაიგეგმა ადაპტირებული ტრანსპორტის შექმნა. მუნიციპალიტეტები გამოჰყოფენ თანხას ინფრასტრუქტურის მოსაწესრიგებლად. გაიღეს თანხები შშმ პირების დასასაქმებლად. რალაცა ძვრები არის, მაგრამ ჩვენ უფრო მეტი გვჭირდება“, – ამბობს გიორგი ახმეტელი.

ორგანიზაცია „ხელმისაწვდომი გარემო ყველასთვის“, პროექტების კოორდინატორი ნინო ბაიდაური აღნიშნავს, რომ მართალია შშმ პირების საქმიანობასთან დაკავშირებით პრობლემები მთელს საქართველოში არსებობს, მაგრამ რეგიონებში უფრო მწვავედ დგას ეს საკითხი. მისი ორგანიზაციის მიზანი კი რეგიონებში საზოგადოების ინფორმირებულობის გაზრდაა, რომ შშმ პირების მდგომარეობა იქნეს გაუმჯობესებული.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის მერიის მთავარი სპეციალისტის ჯანდაცვის და სოციალურ საკითხებში იამზე მღებრიშვილის თქმით, შშმ პირების პრობლემატიკას ყურადღებას შეძლებისდაგვარად აქცევენ და ამ აქტივობებს მომავალშიც გააგრძელებენ.

„ახალციხის მუნიციპალიტეტმა შშმ პირებისთვის ერთჯერადი დახმარება გამოჰყო, 300 ლარის ოდენობით, რომელიც ჩაერიცხებათ დეკემბრის თვეში, სულ 20 -მდე შშმ პირი გვყავს, რომელიც ეტლს მიჯაჭვულია. ეს მიზერული თანხაა, მაგრამ პირველად ხდება ამგვარი რამ და იმედია, გაიზრდება ეს დახმარება. როდესაც საქმე შშმ პირებთან დაკავშირებით გადასაწყვეტ პრობლემას ეხება, ჩართულები გვყავს ისინი და აუცილებლად ვითავლისწინებთ მათ მოსაზრებებს. ერთ ნაბიჯსაც არ ვდგამთ მათ გარეშე. შეძლებისდაგვარად, რისი საშუალებაც გვაქვს, ვაკეთებთ. ახლა პანდუსების გაკეთებასაც ვგეგმავთ ინფრასტრუქტურის სამსახურთან ერთად“, – ამბობს იამზე მღებრიშვილი.

„საჩხერის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა“, რეგისტრირებული კავშირის გამგეობის თავმჯდომარე გოგა გოგატიშვილი ჩართულია პროექტში „შშმ პირთა უფლებების და შესაძლებლობების მხარდაჭერა, თვითმმართველობის ორგანოების მუშაობაში და მონაწილეობის მისაღებად“. ის აცხადებს, რომ გაეროს შშმ პირთა უფლებების კონვენციის რატიფიცირების შემდეგ საქართველოში ამ მხრივ გაუმჯობესებაა, მაგრამ საჩხერეში ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი:

„მიხარია, რომ რეგიონებში შშმ პირთა პრობლემატიკა გააქტიურდა. ყინულმა ლობა დაიწყო. რალაცები კეთდება. დარწმუნებული ვარ, ეს პროცესი შეუქცევადი გახდება. რაც საქართველოს პარლამენტმა გაეროს შშმ პირებთა უფლებების კონვენციის რატიფიცირება მოახდინა, უფრო მეტი ბერკეტი გვაქვს იმისათვის, რომ დავიცვათ ჩვენი უფლებები. რეგიონებში უფრო მწვავედ დგას შშმ პირთა მდგომარეობა, ვიდრე თბილისში. თბილისი დიდი ქალაქია, დიდი რესურსია, როგორც ადამიანური, ისე ფინანსური თვალსაზრისით. უფრო ხელმისაწვდომია გარემო შშმ პირებისთვის. ნარმოიდგინეთ, რა უნდა ქნას უსინათლომ სოფელში, სადაც გარემო არაადაპტირებულია?! ინკლუზიური განათლება ჩვენს რეგიონში ფიქტიურია, არადა, განათლება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისთვის აუცილებელია, თუნდაც მათ მიმართ სტერეოტიპული მიდგომის შესაცვლელად. განათლებული შშმ პირი უფრო კონკურენტულია შრომით ბაზარზე“, – აღნიშნავს გოგა გოგატიშვილი.

ჩვენთან საუბარში საჩხერისა და ახალციხის მუნიციპალიტეტების ნარმოადგენლები აცხადებენ, რომ ბიუჯეტში იდება თანხები, რათა ნელ-ნელა დაიწყო როგორც ინფრასტრუქტურული, ისე სხვა სახის პროექტების განხორციელება შშმ პირთა მდგომარეობის გამოსასწორებლად. თუმცა საჩხერის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მალხაზ ბაზაძის განცხადებით, არც ისე ადვილია, თუნდაც გარემოს ადაპტირება, იმ ფონზე, როცა თავად შენობები არ იძლევიან ამის საშუალებას:

„ფაქტობრივად, 6 თვეა, რაც საჩხერის მუნიციპალიტეტის გამგებელი ვარ და ჩემი მოსვლის დღიდან მინდა გითხრათ, რომ მხარდაჭერა გამოვუცხადე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს. მზად ვარ, ჩემი ყველა შესაძლებლობა და უფლება გამოვიყენო ამისთვის.

ამჯერად, ვაპირებთ ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელებას, რომ გარემო გავხადოთ უფრო ადაპტირებული შშმ პირებისთვის. 10 ათასი ლარი გამოვყავით ადგილობრივი ბიუჯეტიდან, რომელსაც ჩავურიცხავთ საჩხერეში შშმ პირების უფლებების დაცვაზე მომუშავე ორგანიზაციას. ამასთანავე 26 ათასი ლარი გამოვყავით საწარმოს განვითარებისთვის, რათა იქ დასაქმდნენ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები. საუბრის დონეზეა ამ საწარმოს გახსნა, თუმცა მინდა რომ ამაში საჩხერე იყოს პირველი.

სადაც საშუალება მოგვეცემა ყველაფერს გავაკეთებთ, თუმცა არის შენობები, სადაც ვერ ხერხდება პანდუსების გაკეთება. მოკლედ ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახურებთან ერთად ვმუშაობთ და შედეგებიც მალე თვალსაჩინო გახდება“, – ამბობს მალხაზ ბაზაძე.

როგორც გოგა გოგატიშვილმა აღნიშნა, ყინული უკვე დაიძრა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების უფლებების გამოსწორება შეუქცევადი პროცესია საქართველოში.

<http://www.gurianews.com/view-left-wide.html?item=24535&title>

გაგრძელება

ზუსტად ექვსი წლის წინ

ზუსტად 6 წლის წინ მსოფლიოში ყველაზე უბედური დედა ვიყავი... ზუსტად 6 წლის წინ ტირილით თვალეზისებულს საწოლის გვერდზე დადგმული ეტლისკენ გახედვაც კი არ მინდოდა.... ზუსტად 6 წლის წინ არ არსებობდა ძალა, რომელიც დამარწმუნებდა, რომ...

ნინიკო, დედი, იმდენად დიდი იყო შენი გაჩენით გამოწვეული ტკივილი, მისი გაყურება წარმოუდგენელი მეჩვენებოდა, დარწმუნებული ვიყავი, რომ ღმერთმა დამსაჯა, ღმერთმა განსასჯელი გამომიგზავნა და გამუდმებით ვიმეორებდი - რატომ? დღეს იმ კოშმარული დღეების გახსენებაც კი მრცხვენია.

დღეს და უკვე დიდი ხანი ვიცი, რომ ღმერთმა შენი სახით ანგელოზი მაჩუქა, ღმერთმა ამომარჩია მილიონ ქალში და ამ ქვეყანაზე ყველაზე საუკეთესო შვილის დედობის ღირსი გამხადა. შენ და შენი უამრავი თანატოლი, შენზე უმცროსი თუ უფროსი მეგობრები დედამიწაზე მოსიარულე ანგელოზები ხართ შვილო. თქვენა ხართ ხალასი სიყვარული, სიხარული, სიტბო. არ არსებობს ძალა, რომელსაც შეუძლია თქვენი საოცარი ხასიათი, თქვენი ყველასთვის გახსნილი გული შეცვალოს დედი. შენი დაბადების შემდეგ ცხოვრება უფრო მეტად დატვირთული, მაგრამ რალაცნაირად, ადვილი გახდა. ჩამეხუტები, - ნუ დედი, ნუ-ო - მეტყვი და ცრემლი შრება, ტკივილი ნელდება. ოთხი წლის წინ ბებოს წასვლა გადამატანინე, ორი დღის წინ - ბაბუასი. საოცრება ხარ დედი, დიდი და ამოუხსნელი საოცრება.

დაბადების დღეს გილოცავ ჩემო ანგელოზო. ბედნიერი გამეზარდე დედიკო. 6 წლის ხარ და უკვე ვიცი, რომ შენ ყველაფერი შეგიძლია, შენ ყველა სირთულეს დაძლევე, შენ მიუღწეველს მიაღწევ, საზოგადოების მსოფლმხედველობას შეცვლი, შენ და შენი მეგობრები ადამიანებს ყველაზე მეტად რაც გჭირდება, ერთმანეთის სიყვარულს გვასწავლით.

მიყვარხარ ნინო. ამ ქვეყანაზე ყველაზე ბედნიერი დედა ვარ და მადლობა ღმერთს, რომ შენი თავი მაჩუქა.

ნათია ამირანაშვილი

100-ზე მეტი ბავშვი ადრული განვითარების ფუნქციონირების ბაბუაყ დაბრუნდა

ნინო დვალისშვილის შვილი ერთ-ერთია მათგანია, ვინც ბავშვთა ადრეული განვითარების ქვეპროგრამით მოსარგებლეთა შორის ვერ მოხვდა. როგორც „ლიბერალთან„ საუბრისას დვალისშვილი ამბობს, ამის მიზეზად განცხადების დაგვიანებით შეტანას ასახელებენ.

„მითხრეს, რომ განცხადება ნოემბრის ბოლოს უნდა შემეტანა, 24 ნოემბერს ჩავაბარე განცხადება, თუმცა ვაუჩერი ვერ მივიღე, მიზეზად მითხრეს, რომ განცხადება გვიან დავენერე და მათი ბრალი არ იყო, - ამბობს დვალისშვილი.

ვაუჩერები, ასევე ვერ მიიღეს რუსთავეში მცხოვრებმა ბავშვებმა. როგორც „ლიბერალთან„ საუბრისას მშობელი მაია ლომთათიძე ამბობს, მას სოციალურმა მუშაკებმა უთხრეს, რომ რუსთავეში მცხოვრებ არც ერთ ბავშვს ვაუჩერი არ დაუმტკიცეს. დაუფინანსებლობის სხვა მიზეზი მისთვის არ განუმარტავთ.

სოციალური მომსახურების სააგენტოს მეურვეობა, მზრუნველობის და სოციალური პროგრამების დეპარტამენტის ხელმძღვანელის მარი წერეთლის განმარტებით, ბავშვთა ადრეული განვითარების ქვეპროგრამით დაკმაყოფილდა ის რაოდენობა, რაც სახელმწიფო პროგრამით არის გათვალისწინებული.

მისივე თქმით, 2015 წლის პროგრამა ჯერ არ დამტკიცებულა, ამიტომ წინა წლის პროგრამა უწყვეტად გრძელდება, 2014 წლის სახელმწიფო პროგრამით კი 430 ბენეფიციარის დაფინანსება იყო გათვალისწინებული. როგორც წერეთელი ამბობს, ამ დროისათვის, მომლოდინეთა სიაში 100-ზე მეტი პირის განცხადებაა.

მისივე განმარტებით, ვაუჩერის გაცემის კრიტერიუმები არ შეცვლილა და მთავრობის დადგენილებით რეგულირდება.

„პრიორიტეტი ენიჭება წინა წლის მოსარგებლეს, სოციალურად დაუცველს, რეინტეგრაციის შემწეობის მიმღები ოჯახების ბავშვებს, მინდობით აღზრდაში მყოფ ბავშვებს...„, - აცხადებს წერეთელი.

რაც შეეხება რუსთავის შემთხვევას, წერეთლის თქმით, მათ შესახებ ინფორმაცია რუსთავიდან შედარებით გვიან გადმოგზავნეს, ვაუჩერის გაცემის გადაწყვეტილება კი მანამდე მიიღეს.

რა იყო გვიან გადმოგზავნის მიზეზი, „ლიბერალთან„ საუბრისას წერეთელს არ განუმარტავს.

ბავშვთა ადრეული განვითარების ქვეპროგრამა განკუთვნილია 0-დან 7 წლამდე ასაკის განვითარების შეფერხების, მისი რისკის ან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისათვის.

პროგრამა მოიცავს ერთი მხრივ ბავშვსა და ოჯახზე მორგებულ ადრეულ ინტერვენციას, მეორე მხრივ, პროფესიონალების მუშაობას შინ, სპეციალიზებულ ცენტრებსა და საბავშვო ბალებში. მტკიცებულებებზე დაფუძნებული კვლევებით დადასტურებულია ბავშვთა ადრეულ განვითარებაში ინვესტირების მაღალი სარგებელი - მცირდება ბავშვთა სიკვდილიანობა და მიტოვების რისკი, უმჯობესდება ბავშვის ზრდა-განვითარება, იზრდება საგანმანათლებლო პროგრამების ეფექტიანობა, ძლიერდება ოჯახი და საზოგადოება.

დადგენილების მიხედვით, ვაუჩერის ერთი თვის ტალონი ანაზღაურდება არა უმეტეს 144 ლარის ოდენობით განსაზღვრული ლიმიტის ფარგლებში.

<http://kfkfjvijckcvjvivkvvkvvkvvml/>

გიორგი ჯანელიძე

ჯესტაფონი კატასტროფის პოლონიში

ჯესტაფონის ცენტრში ერთ დროს ძველი ბაზარი მდებარეობდა. 2013 წლის 15 ივნისს მისი დანგრევა და სხვაგან გადატანა გადაწყდა. ორასზე მეტმა კერძო მესაკუთრემ, ადგილობრივი ხელისუფლებისა თუ ინვესტორის მოულოდნელი გადაწყვეტილებით, ყოველდღიური საარსებო წყარო დაკარგა. მიწიდან, რომელზეც ეს სავაჭრო ცენტრი მდებარეობდა, ჯერ კიდევ საბჭოთა დროს ჩამარხული, დიდი რაოდენობით ბუნებრივი ნიალისეულის ნარჩენები ამოიღეს, გადაამუშავეს და მისგან მხოლოდ რადიაციული ნაგავი დატოვეს. ადგილობრივები ინფრასტრუქტურის მოშლასთან ერთად, სწორედ ამ ნარჩენების დაყრით გამოწვეულ გარემოს დაბინძურებას აპროტესტებენ. ჯანდაცვის ადგილობრივი სააგენტოს მონაცემებით, ჯესტაფონში ონკოლოგიური დაავადებების რიცხვი წლიდან წლამდე კატასტროფულად იზრდება.

რობერტ ბლიაძე ბაზარში დასაქმებული 220 კერძო მესაკუთრედან ერთ-ერთია. როგორც ის ამბობს, თავად ონკოლოგიური პაციენტია და ჯანმრთელობის შერყევას სწორედ ძველი ბაზრის ტერიტორიაზე არსებულ რადიაციულ ნარჩენებს უკავშირებს. იგი აცხადებს, რომ მინის ქვეშ გაღვივდა დაძინებული რადიაცია და მზიან ამინდში

ჰაერში ჭრელ-ჭრელი სხეულები დაფრინავენ: *ამათ ყველაფერი ამოიღეს, რაც კი სასარგებლო ნიალისეული და ოქრო იყო შიგნით, მილიარდები ნაილეს აქედან და დაგვიტოვეს ავადმყოფობა და ნაგავი. ახლაც კიდევ მოგვადგნენ და ცენტრალურ გზას გვინგრევენ. ონკოლოგიურ საავადმყოფოში 80% ჯესტაფონელი წევს, დაავადმყოფებულები. ამდენი ოქრო რომ ამოიღეს და ამდენი მილიარდი ნაილეს აქედან, ჯესტაფონს რა გაუკეთეს? ირაკლი ნაქაძეს, თავისი კოლეგების მსგავსად, ბაზრის ტერიტორიაზე, პატარა მაღაზია აქვს გახსნილი. იგი ბაზართან მისასვლელ გზაზე ბლოკების დადებასა და შესაბამისად, სავალი ნაწილის შევიწროვებას ახსნას ვერ უძებნის: *მართო მე კი არა, მთელი ჯესტაფონის 80% გამწარებულია. თვითონ შემოსავალი უკვე აღარაფერი გვაქვს, დაგვტოვეს მშიერი. არც იმას გვეუბნებიან, რომ აქ ამოღება უნდათ სილიკონ-მანგანუმის და არც იმას გვაუბნებიან, რომ ინვესტორი მოვა აქ და ამის მერე რამე გაკეთდება. ფაქტიურად, გვერევიან და გვჩაგრევენ.* ჯესტაფონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის, ტარიელ თუთარაშვილის თქმით, გამგეობამ კერძო მესაკუთრეებს შესთავაზა, რომ მათ აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებით წინადადებები წარმედგინათ. მისი თქმით, ნიალისეული სახელმწიფო საკუთრებაშია- სახელმწიფო გამოაცხადებს ტენდერს ამ საკითხზე და გამარჯვებული ინვესტორი, ვალდებული იქნება, რომ გაითვალისწინოს კერძო მესაკუთრეთა ინტერესები. რაც შეეხება ეკოლოგიურ პრობლემებს, გამგებელი აცხადებს, რომ გარემო ზოგადად კონტროლდება გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ. ბაზრის ქვეშ არსებული ნარჩენები ნიალისეულად გამოცხადდა დაახლოებით 15-20*

წლის წინ და ამის შემდეგ მისი მოპოვება უკანონოდ ითვლება. ბატონი ტარიელი ღიად აცხადებს, რომ მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაცია აქამდეც ინფორმირებული იყო კერძო მესაკუთრეთა მიერ, ნიაღისეულის კუსტარულად მოპოვების მიზნით, ბაზრის ქვეშ ნარმოებული გათხრების შესახებ: **ამ სავაჭრო ობიექტში მიმდინარეობდა ქერქული ნარჩენების მოპოვება და ეს საქმიანობა იქ სამსუხაროდ მსხვერპლით დასრულდა. მალაზიების მიმდებარე ტერიტორიები ფაქტიურად მიწის ქვეშ დაქსელილია, ასევე ასფალტის ზედაპირზეც არის დაზიანებული ადგილები, რომლებიც ალბათ ჩავარდნის საფრთხის შემცველი შეიძლება იყოს. ამდენად, ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის საკრებულომ მიიღო გადანყვეტილება, რომ შეიზღუდოს მოძრაობა გზის ამ მონაკვეთზე და ეს მოხდა მხოლოდ იმ მიზნით, რომ იქ რაიმე მსხვერპლი და უბედური შემთხვევა არ განმეორდეს,** - ამბობს ზესტაფონის პირველი პირი. ერთ-ერთმა კერძო მესაკუთრემ, რომელმაც თავისი ვინაობის გახმელა არ ისურვა, ყოფილი ბაზრის თხრილებში დიდი ხნის წინ, ფეროშენადნობთა ქარხნიდან გამოტანილი ნარჩენი გვაჩვენა. ის აგურს ჰგავს და სამშენებლო ბლოკის შეფერილობისაა. ქარხნიდან ეს ნივთიერება გარეთ თხევად მდგომარეობაში გაედინებოდა. მისი სხვადასხვა ნივთიერებასთან შედუღებით იქმნებოდა მყარი მასა, რომელიც დიდი ოდენობით რადიაციის შემცველია. ბაზრის ტერიტორიაზე ათეულობით მსგავს ნარჩენს წააწყდება კაცი. არასამთავრობო ორგანიზაცია „ძლიერი და ჯანსაღი ზესტაფონი“, არსებული მდგომარეობით დიდი ხნის წინ დაინტერესდა. მისი ხელმძღვანელი მამუკა მახათაძე თვლის, რომ პირველ რიგში, მესაკუთრეთა ინტერესები უნდა იქნას გათვალისწინებული და ეკოლოგიურ მდგომარეობასაც უნდა გაეწიოს სათანადო ანგარიში. ადგილობრივი უფლებადამცველის აზრით, აღნიშნული პრობლემის მოგვარება საზოგადოებრივ ჯგუფთან ერთადაა შესაძლებელი: **თვითნებურად მიდის ამ საქმის განხილვაც და ექსპერტიზაც. მოიტანეს დასკვნები, მაგრამ ვერ ვხვდებით, თუ რა დასკვნებია ეს. გვინდა, რომ სამართლებრივ ჩარჩოში ჩაჯდეს ეს ყველაფერი და ისედაც დამძიმებული ეკოლოგიური ფონი კიდევ უფრო არ დამძიმდეს და არ შეემატოს იმ ათასობით ონკოლოგიურ ავადმყოფებს, რაც ჩვენ რაიონს სამსუხაროდ გააჩნია, ახალგაზრდა ნაკადები.** ზემოთაღნიშნულმა ორგანიზაციამ ზესტაფონის ჯანდაცვის სტატისტიკური განყოფილებიდან შემაშფოთებელი ინფორმაცია მიიღო, რომლის თანახმადაც, მხოლოდ ზესტაფონში 2007-დან 2011 წლამდე ონკოლოგიურ დაავადებათა რაოდენობის 80%-ით მატება აღინიშნება: **2007 წელს ფიქსირდებოდა 982 ონკოლოგიური პაციენტი, შემდეგ 1023, 1067, 1125, 1133.** ეს არის ოფიციალური სტატისტიკა, რომელიც

ზესტაფონის რაიონში ფიქსირდება. ზოგს აქვს საშუალება და თბილისში მიდის. გიორგი ნემსაძეა, მამოლოგი და ის გვყავდა მონვეული. მან თქვა, რომ აქ რა მონაცემებიც არის, დაახლოებით ერთი ამდენი ჩემთან ჩამოდის, რომელიც აქ რეგისტრაციაში არ ტარდებაო, გვიამბობს უფლებადამცველი. კერძო მესაკუთრე ანგი დათიაშვილი შიშობს, რომ ხელისუფლება აღნიშნულ ტერიტორიაზე მთლიანი ინფრასტრუქტურის მოშლას დაუშვებს, რის საფუძველსაც მას ობიექტის დანგრევა და შესაბამისად, მისთვის საბაზრო ღირებულების ხელოვნურად დაკარგვა აძლევს: **ეს ხალხი მთავრობას არც სამსახურს თხოვს და არც არაფერს. ეს ხალხი თვითდასაქმებულია და თვითდასაქმების წყაროსაც უსპობენ.** ანგის უფროსი კოლეგა, ავთანდილ დათიაშვილი დარწმუნებულია, რომ ზესტაფონში გარემოს მომწამვლელი მინიმუმ 6-7 ობიექტი ფუნქციონირებს. ბაზრის ტერიტორიაზე არსებულ სიტუაციას ის ფეროშენადნობ ქარხანაზე გაცილებით საგანგაშოდ მიიჩნევს: **„მინიფეროები“, სოკოებივით მომრავლდა ზესტაფონში. ასევე არის კოხის მიმდებარე მანანაილებელი ქვესადგური, აქვეა ტელე-საკომუნიკაციო გამანაილებელი ქვესადგური, ასევე დაბინძურებული მდინარე ყვირილა, ეს ყველაფერი რა თქმა უნდა, მოქმედებს ხალხის ჯანმრთელობაზე.** ბაზარში მოვაჭრეთა შორის არიან ისეთებიც, ვისაც ბანკის ვალი აქვს და მათი ფიზიკურად არსებობა სწორედ ამ ობიექტზეა დამოკიდებული. **დავით ეჯიბაძე ამბობს, რომ მის მსგავსად, ორასამდე მესაკუთრე ვალით არსებობს: 220 ოჯახი რჩება მშვიერი და აქედან ორასამდე მესაკუთრეს აქვს ბანკის ვალი, რომელიც აუცილებლად გაუყიდის სახლს, კარს და ყვე-**

ლაფერს. მე პირადად ბანკს 254 დოლარს ვუბდი თვეში, 2 შვილი მყავს, ეს რომ დაანგრეონ, წასასვლელი არსად მაქვს. ზესტაფონის მკვიდრი კონსტანტინე ქათამაძე საბოლოო და ერთადერთ გამოსავალს საერთაშორისო ორგანიზაციების ჩარევაში ხედავს: **ახლა ბოლო მცდელობა არის, რომ მოსახლეობამ პეტიციების სახით ხელისუფლებას ხმა მიანვდინოს. როდემდე უნდა ითმინოს ამ საზოგადოებამ წინასაარჩევნო დაპირებებით**

გადავდება? ნითელი ჯვრის ექსპერტების ჩამოსვლის გარდა, ჩვენ რაიონს აღარავის იმედი აღარ დავგვრჩა. ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის გამგებელს, ტარიელ თუთარაშვილს ამ პრობლემურ კითხვებზე დამაჯერებელი პასუხი აქვს. ის შეგვპირდა, რომ მართალია, ლიცენზიას სახელმწიფო გასცემს და არა მუნიციპალიტეტი, მაგრამ ადგილობრივი ადმინისტრაცია ყველანაირად ეცდება, კერძო მესაკუთრეთა ინტერესების მაქსიმალურად დაცვის მიზნით, მომავალ ინვესტორს დაავალოს საფინანსო გარანტიის წარმოდგენა, რაც მასზე დაკისრებული ვალდებულებების შესრულებას უზრუნველყოფს.

P.S.

როგორც ვხედავთ, ზესტაფონი ეკოლოგიური კატასტროფის ზღვარზეა. ზემოთ მოყვანილი სტატისტიკა იმაზე მეტყველებს, რომ ონკოლოგიური დაავადებები წლიდან წლამდე იზრდება. ამის ნიადაგზე იქნება სხვა დაავადებების მატებაც არის კიდევ უფრო შემამფოთებელი საკითხი, რომელიც მომავალ თაობას ეხება. აუცილებლად შესწავლილი უნდა იქნას მოსახლეობის ინვალიდობის გამომწვევი მიზეზები, რომელიც დაკავშირებული იქნება ეკოლოგიურ მდგომარეობასთან.

შემოქმედება

„ბაბა სიმონი და აბოჯი რეზინი, დავადასტურებ, ბიუტრეტი.“

ქეთევან ჭილაძე

ჩვენს ირგვლივ მრავალი ადამიანი ისეთი, რომელიც თავის ნიჭიერებით გამოირჩევა, მაგრამ მის შესახებ საზოგადოებამ არაფერი იცის. ეს ადამიანები ჩუმად, როგორც ღირსეულ ადამიანებს სჩვევიათ, უხმაუროდ აკეთებენ თავიანთ საქმეს და მრავალ ადამიანს აძლევენ სტიმულს თავიანთი ცხოვრების მაგალითით.

შემოქმედი ადამიანების ცხოვრება მრავალფეროვანია, იგი განსხვავებულია თავისი სიღრმისეულობით, განსაკუთრებულობით. მინდა წარმოგიდგინოთ ლაშა მელაძის შემოქმედება, რომელიც ძირითადად პორტრეტებს ხატავს და პოეზიით არის გატაცებული. ლაშა წარმოშობით ვანის

რაიონის სოფელ ტიბანიერიდან არის, ახალგაზრდა კაცი თავისი ნიჭიერებითა და შემოქმედებით იმსახურებს, გაიცნოს ფართო საზოგადოებამ.

ხელოვნებისადმი დიდ სიყვარულს, ჯერ კიდევ ბავშვობიდან ეზიარა.. აი, რას გვიამბობს ლაშა თავისი ბავშვობის შესახებ:

„ალბათ, არავისგან განსხვავებული და განსაკუთრებული, ერთი ჩვეულებრივი ბავშვი ვიყავი, ჩემი ახლანდელი გადმოსახედიდან თუ შევაფასებ, მხატვრის ტილოს შევადარებდი ჩემს ბავშვობას. იყო ფერადი, მხიარული, თავისი კონტრასტული ფერებით და ზოგან ნაცრისფერიც. ზოგჯერ სევდიანიც. მოგეხსენებათ 90-იანი წლების ბავშვობიდან მოვდივარ, როცა ბავშვი ხარ უფრო მეტად გიჭირს გაიგო, რატომ აყენებენ ტკივილს ადამიანები ერთმანეთს, რატომ ისვრიან, რატომ შიათ, რატომ სტკივათ, რატომ სცივათ. როცა გუშინ ყველა ილიმოდა, დღეს რატომ არიან ყველანი ასეთი დამნუხრებულები.?ალბათ, ჩემი შინაგანი სამყაროთი, მაშინაც ხელოვანი ვიყავი, ოპტიმიზმით სავსე. რასაც მტკივნეულად განვიცდიდი, ვცდილობდი ჩემს სამყაროში ყველა და ყველაფერი შემეცვალა უკეთესობისკენ და ყოველთვის ამომავალი წერტილი სიკეთე იყო. ალბათ დღემდე შეეძელი არ დამეკარგა ეს სამყარო და კარგი მხარით დავინახო, შევაფასო ყველა და ყველაფერი. ასევე სხვასაც დავანახო და დავაფიქრო ამ ყველაფერზე. რამდენად გამომდის, ეს უკვე ცალკე თემაა.“

როდის განჩნდა თქვენს ცხოვრებაში ჯანმრთელობის პრობლემა?

მე ასე ვიტყვოდი მაშინ, როცა ბავშვობა დასრულდა, 13, 14 წლის ასაკში. არის მომენტი როცა სირთუ-

ლე გასუსტებს და თუ მოეშვი, მარცხდები. მე ასე ვფიქრობ, თვითონ აკეთებ არჩევანს გადამწყვეტ მომენტში დამარცხდე თუ გაიმარჯვო. მე გამარჯვების გზა ავირჩიე, მაგრამ როგორც ბავშვს ამის ძალა არ მეყოფოდა. ალბათ, ამიტომ რეალურად შევაფასე ყველაფერი და ასე ვთქვათ, გავიზარდე. ახლობელი ადამიანები, ოჯახი დამეხმარა, პრობლემების დაძლევაში და გამაძლიერეს კიდევ. მათ მიმიღეს ისეთი, როგორც ვარ, ყველაზე კარგად მათ ესმოდათ ჩემი. როცა სირთულეს არ აძლევ უფლებას, დაგამარცხოს, ძლიერდები, მე გაძლიერების გზით წამოვედი.

თქვენი აზრით, როგორ ეპყრობა საზოგადოება შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ადამიანებს?

ჯერ აქედან დავიწყებ, როგორ ეპყრობა საზოგადოება ზოგადად ერთმანეთს. ყველა კუთხიდან და სფეროდან გამომდინარე, ვხედავ, რომ ვერ გამოვედით ძველი შეხედულებებიდან და უკვე ფესვგადგმული მცდარი სტერეოტიპებიდან, გარკვეულწილად სტიგმატიზებული წარსულიდან. გვიყვარს ყველაფრის

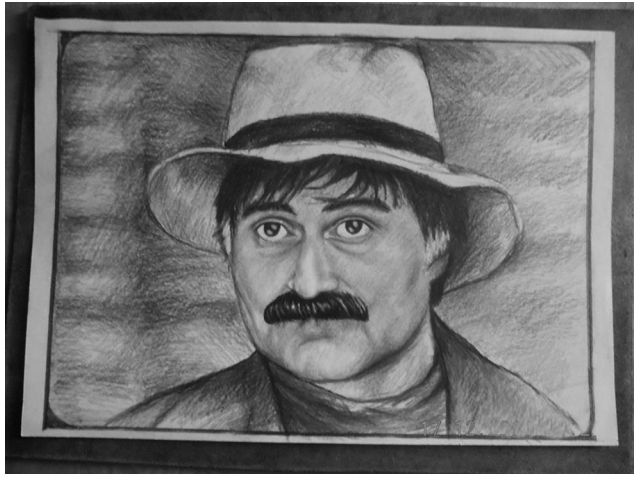
სხვისთვის გადაბრალება, რაც ცუდი გვაქვს და არც ვცდილობთ, ოდნავ მაინც შევცვალოთ დღევანდელი რეალობა უკეთესობისკენ. მე არ მიკვირს, რომ ასეთ საზოგადოებას არ ესმის ჩვენი და უმეტესად, რაც არ ესმით, არც გაგებას ცდილობენ და როცა არ ცდილობენ თავისი საკუთარი აზრი ჩამოაყალიბონ, ურჩევნიათ უკვე დრომოჭმული სტერეოტიპებით იაზროვნონ. არც მათ ქცევებში უნდა გვიკვირდეს, რომ ასეთი დამოკიდებულება აქვთ შშმ პირების მიმართ.

თქვენ თუ შეგქმნიათ რაიმე დაბრკოლება საზოგადოების მხრიდან, გთხოვთ, დაგვიკონტრეტოთ?

ამჟამად, ისეთი არაფერი მახსენდება. მოგეხსენებათ, სოფელში ვცხოვრობ, მყავს მეგობრები, როგორც ყველა, ისეთი აქტიური არ ვარ, მაგრამ მაინც არ გამჭირვებია გარეთ გასვლა და საზოგადოებაში დაბრუნება, რაშიც თვითნაც შემინწყვეს ხელი.

ლაშა, როგორც ვიცის, თქვენ ძალიან კარგად ხატავთ. თვითნასწავლი ხართ, თუ გქონდათ საშუალება მიგელოთ შესაბამისი განათლება?

ასე ვთქვათ, თვითნასწავლი ვარ. იყო პერიოდები, როცა რაღაც სირთულეებს ვერ ვუმკლავდებოდი და აღარ ვხატავდი, მაგრამ ბოლოს იმ დასკვნამდე მივედი, რაღაც აუცილებლად უნდა მეკეთებინა და ისევ დავიწყე ხატვა. რამდენად კარგად ვხატავ, ეს სხვებმა უნდა შეაფასონ.

თქვენს შემოქმედებაში ძირითადად რა თემებია გამოკვეთილი?

ჩემი დაკვირვების ობიექტი ყოველთვის ადამიანი იყო და ახლაც ასეა. ძირითადად პორტრეტებს ვხატავ. ვცდილობ, ჩავწვდე ადამიანის შინაგან თავისებურებებს და ნახატში გამოვსახო ადამიანი ისეთი, როგორც სინამდვილეშია. დავინახო მისი სულიერი სამყაროც, ტკივილიც, სილამაზე, თითქოს ამ დროს ვუახლოვდები ღმერთს და ვცდილობ, ავსახო ის, რაც ღმერთს მოუცია ადამიანისთვის.

რა ადგილი უკავია თქვენს ცხოვრებაში ხელოვნებას?

ჩემი მომავალი ცხოვრება ვერც წარმომიდგენია ხელოვნების გარეშე. მინდა ბევრი ვიმუშაო ჩემს თავზეც და დავხვეწო და გავამრავალფეროვანო. სამწუხაროდ, დღეს ნაკლები ყურადღება და მხარდაჭერა აქვს ხელოვნებას ჩვენს ქვეყანაში. გვინევს ყოველდღიურობასთან ჭიდილი და ზოგჯერ დროც აღარ გრჩება რომ ხატო. იმდენი საფიქრალია, ზოგჯერ ხატვისთვის აღარც გრჩება ძალა და ენერჯია. მართალია, რაღაც გარკვეულ ხელშეწყობას და ხარჯებსაც ითხოვს ხატვა, ამისთვის საჭიროა, გქონდეს პირობებიც, განწყობაც, მაგრამ რას ვიზამთ, თუ იგრძენი ის რასაც ხატვისას ვგრძნობ, მერე ველარც სუნთქავ მის გარეშე. ჭეშმარიტი ხელოვანი, ალბათ, ყოველთვის იპოვის რაღაც გამოსავალს. მეც ვცდილობ, ვხატო, იმით რაც დღეს მაქვს, უძველეს დროშიც, ალბათ, უწევდათ ყოველდღიურობაზე ფიქრი და თვით გადარჩენის პარალელურად ხატავდნენ გამოქვაბულებში და ჩვენამდეც მოაღწია ამ საოცარმა ნამუშევრებმა.

ლაშა, როგორც ცნობილია, ლექსებსაც წერ, გატაცებული ხარტ პოეზიით, მაგრამ ფართო საზოგადო-

ებას ჯერ არ უხილავს თქვენი პოეზია, რას გვეტყობდით ამ საკითხზე?

ლექსები უფრო ჩემი ჰობია. ვწერ იმ მომენტში, რასაც ვგრძნობ და რისი თქმაც მინდა. ამჟამად, უფრო მეტად ხატვით ვცხოვრობ და ვსუნთქავ, აქ უფრო ვახდენ ჩემი თავის რეალიზებას.

რა დაბრკოლებებს აწყდებით ქუჩაში გადაადგილების დროს?

როგორც მოგეხსენებათ, მე სოფლად ვცხოვრობ. აბსოლუტურად არც ერთი დაწესებულება, საჯარო თუ სხვა ინფრასტრუქტურა, ადაპტირებული არ არის. ქალაქში სადღაც რაღაც ძვრები კიდეც შეინიშნება, მაგრამ რეგიონებსა და სოფლებში კატასტროფული მდგომარეობაა. ზაფხულში კიდეც ვახერხებ გარეთ გასვლას და ვაქტიურობ, ზამთარში, წარმოუდგენელია გარეთ გასვლა.

თქვენი აზრით, როგორ უნდა მოაგვაროს სახელმწიფომ ეს პრობლემები?

ვფიქრობ არ მოუწევთ ველოსიპედის გამოგონება. როგორც ვიცით, ევროპის გზა ავირჩიეთ, რაც დაგვეხმარება, უკვე ევროპაში დაგროვილი და აპრობირებული მეთოდებით ვიხელმძღვანელოთ. ამისთვის უნდა არსებობდეს ნება სახელმწიფოს დონეზე, ვინც მართლა იღებს გადანყვეტილებებს და შეიმუშაონ ჩვენზე, ქართულ რეალობაზე მორგებული მეთოდები. მეტი კონტაქტია საჭირო ჩვენსა და ხელისუფლებას შორის, თუმცა, 2013 წლის 26 დეკემბერს, ხელი მოეწერა გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციას. აქ საკმაოდ კარგად არის ჩამოყალიბებული, თუ რა არის საჭირო, რომ გაკეთდეს შშმ პირებისათვის. ახლა ეს ყველაფერი უნდა აისახოს კანონებშიც და ყველას შეგვეძლოს, ვისარგებლოთ კანონით და ვიცოდეთ, რეალურად რის უფლება გვაქვს და რა ვალდებულებები გააჩნია სახელმწიფოს, განსაკუთრებით, კანონის აღსრულების ნაწილში გვაქვს დიდი ხარვეზები.

რა არის თქვენი სურვილი?

ჩემი სურვილია, ჩვენს ქვეყანაში ყველასთვის თანაბარ გარემოში ცხოვრება. მინდა, ყველას შეგვეძლოს ჩვენი თავის თვითრეალიზაცია და სახელმწიფოს მშენებლობაში ჩართვის თანაბარი შესაძლებლობა, ყველა ფენის, ფერის თუ სოციალური მდგომარეობის მქონე ადამიანებისთვის.

ლაშა, მართლაც, ძალიან საინტერესო რესპოდენტია, ვნახე მისი ულამაზესი ნახატები ლაშას ჯერ პერსონალური გამოფენა არ ჰქონია.იმედია, მის ნახატებსა და ლექსებს ფართო საზოგადოება მალე გაიცნობს. მე კი ჩვენი ჟურნალის სახელით ვუსურვებ ჯანმრთელობას და დიდ წარმატებებს.

ლექსები:

შენ ეს შესძელი, მხატვარი მქვია,
ჩემს ნახატებს სჯობდა პალიტრა,
რალაც ახალის ძიებაში გადავიკარგე,
აღბათ ფერები არ მეყოფა, რალაც რომ გითხრა.
გთხოვ, მაპატიე, პოეტადაც თუ ვერ ვივარგე,
შენს თავს უწოდებ სულელიო განა ცოტაა?
განა შედევრებს სულელები არ ქმნიდნენ ოდეს?
მე შენი მესმის, მეც გიჟი ვარ თავისებურად,
ძნელია ისე სასწაულის მართლა გჯეროდეს.

ავტორი: ლაშა მელაძე

თოვლში, წვიმაში,

თოვლში, წვიმაში, ქარში....

შენ და მე ვიქეციოთ ნამებად,

ერთ წამში გაჩერდა წამი,

ცხოვრება ღირდა ამ ნამებად.

მე შენ მაშინებ, განა ნამები...

აღბათ, წამიც კი არ გიჩუქნია,

წარსულით აწმყო განაწამები

არ კი მოვმკვდარვარ, დამიჩოქნია.

მაგრამ დაჩოქვა ღირდა ამ ძალად,

ლოცვა ვედრებად მეძღვნა ღმერთისთვის,

დღეს თუ მე და შენ ასე შორსა ვართ,

რატომლა შეგვექმნა ერთმანეთისთვის?

ერთი გოგონას ღლიური

ზამთრის ცივ-თბილი დღე

მაკა ნათელაური

გუშინ დადებითი დღე მქონდა, რომელიც, ალბათ, ჩემს მეხსიერებაში დიდხანს ჩარჩება... სცენარის წერის კურსი განმიახლდა; საახალწლო დასვენების შემდეგ ენერჯით დატვირთულმა განვაგრძე სწავლა, ამ ფაქტმაც გამილამაზა და სხვაგვარი ეშხი შესძინა ზამთრის ცივ დღეს. საღამოს კი, მომენტი ვიხელთეთ და რაკილა ჩვენი სახლის კიბეები აღარ გვქონდა გადასალახი, თეატრში წავედი. ის სპექტაკლი ვნახე, რომელიც ჩემს გულისტემას შეეხმინა—ცრემლებამდეც მიმიყვანა და ღიმილიც მომგვარა. თეატრის ფოიე ჩემთვის საკმაოდ არაკომფორტულია, ფოიეში რომ მოხვდე, კიბეები უნდა გადალახო, (ის კიბეები, რომლებიც ყველა შშმ

პირს სიცოცხლეს გვინამლავს.) მაგრამ როგორც იყო და არ იყო, თეატრის პერსონალის დახმარებით, ამ კიბეებზე ჩავედით, შევალწიეთ ფოიეში... რატომღაც ამ ჯერად თვალში აღარ მომხვედრია გაოგნებული სახეები, რომლებიც უცნაურ კითხვას მისვამდა; „შენ აქ რა გინდა?“-ო, ალბათ იმიტომ, რომ დადებით ემოციებისგან „დაღლილს“ აღარ მაინტერესებდა, ვინ როგორ მიყურებდა ან იქნებ ვცდები? იქნებ, როგორც იქნა, საზოგადოება მიეჩვივა ჩვენს არსებობას და როცა დაინახავს შშმ პირს, ეს აღარ იწვევს მის აღშფოთებას? ნეტა მართლა

ასე იყოს... ქალთა ბანდას-მე, ჩემს დას, დედაჩემს და მამიდაჩემს-საკმაოდ ადრე მოგვივიდა თეატრში მისვლა, ამიტომ მთელი ნახევარი საათი პატარა, საყვარელი ფოიე მხოლოდ ჩვენ გვეკუთვნოდა. ეს ნახევარი საათი უცებ გავიდა; ვიჭორავეთ, ურთიერთს ერთმანეთის დარდი და სიხარული გავუზიარეთ, ფოტოსესიაც გავმართეთ, მოკლედ, ოცდაათი წუთი ისე გავგეპარა, რომ ვერ შევამჩნიეთ. სპეტაკლი დაინყო თუ არა, მაშინვე, პირველ წუთიდანვე, მეც ამ თეატრალურ წარმოდენაში ჩავსახლდი, მის გმირებთან ერთად დავინწყე ცხოვრება, ყველა პერსონაჟის სიხარული და ტკივილი გავითავისე. ეს, ალბათ, იმ ფაქტმაც განაპირობა, რომ სპეტაკლის გმირებს შორის შუმ პირიც იყო და მისი განცდები მეახლოვა. ეს თეატრალური დადგმა მოგვითხრობს ბიჭზე, რომელიც დაუნის სინდრომის მქონეა. მას, მთელი მისი ცხოვრება, საკუთარი ძმა ატყუებს, რომ დღის შუქზე ალერგია აქვს და ამიტომ არ უშვებს გარეთ... თომა ჩხუბის თავია, ყაჩაღი, ბნელ სამყაროშია გახვეული და თავის ძმას ამ საშუალებით არჩენს. ის და ლუკა მამამ მიატოვა, ხოლო დედა გადარცვილი ჰყავთ. ერთ დღესაც თომა სახლში მთვრალ კაცს მოათრევს, გადაწყვიტავს, რომ იოანე მძელვად აიყვანოს და მის გამოსასყლიდად თანხა მოითხოვოს. თუმცა სულ მალე აღმოაჩენენ, რომ ეს კაცი ღმერთმა გამოუგზავნა, მათ ბევრი საერთო ჰქონიათ, მამის სიტბოს მოკლებულთ იოანე გაუნევს მამობას... ლუკას კი იმას შთააგონებს, რაც მას აზრადაც არ მოსვლია-გავიდეს გარეთ და დღის სინათლეს ეზიაროს... „მამა“ (ამ სპეტაკლს ასე ჰქვია.) თურქი რეჟისორის დადგმულია. გული იმაზეც მიჩუყდებოდა, რომ შესვენებაზე, პირველი ნაწილი რომ დასრულდა და მეორე მოქმედება დაიწყო, ამ შუალედში დარბაზიდან მომესმა ბევრი ფრაზა, რომელიც სპეტაკლის შთაბეჭდილებას მოიცავდა, ერთ-ერთი მათგანი ასე უღერდა: „კარგი სპეტაკლია, მაგრამ.....“ მოსაუბ-

რე წინადადებას არ ამთავრებდა, თუმცა ადვილი მისახვედრი იყო, რის თქმასაც აპირებდა. ასე ხდება ხოლმე, როცა ვილაც შუმ პირის შესახებ მესაუბრება, მაგრამ არ უნდა, თითქოს ერიდება სიტყვა „ინვალიდი“ ან „შუმ პირის“ წარმოთქმას. მეც არ ვიცი, ამ სიტყვის წარმოთქმაში რა უშლით ხელს, ეს ხომ სალანძღავი სიტყვები არაა!? რა აბრკოლებს ენას, რომ ეს სიტყვები გაახმოვანოს; ზიზღი უშლის ხელს, კულტურა თუ რა, ნაღდად ვერ გამიგია. გუშინ კი, ცალსახა იყო, სიტყვა „თურქის“ გაუღერებას ხელს მტრობა და ისტორია უშლიდა. ამ ორის გარდა მესამეც იყო-ეს შემდეგი აზრი გახლდათ; როგორ თუ მტერმა გვაჯობა, მათმა ხელოვნებამ საქართველოში შემოაღწია და ჩვენი მოქალაქეების გულების დაპყრობაც შეძლო!? ეს ხომ წარმოუდგენელია!? მე კი უცებ, წარმოდგენის დამთავრებისას, ერთმა სურვილმა შემიპყრო-მომინდა ქვეყნებს საზღვრები არ გააჩნდეს, დედამინა ერთიანი სხეული იყოს და ყველას შეგვეძლოს ერთმანეთის კულტურა, ერთმანეთის ცოდნა ურთიერთს გავუზიაროთ, ურთიერთს გზა გავუნათოთ და მივეხმაროთ ცხოვრების შეცნობაში, აი ისე, როგორც მე და ჩემი და ან, რომელიმე სხვა ნათესავი, ერთმანეთს ვეხმარებით სხვადასხვა ცხოვრებისეულ პრობლემების დაძლევაში. თეატრიდან რომ გამოვდიოდით, კიბეებზე ამოსვლაში ორი კაცი მოგვეხმარა; ეტლს პირველმა თურქმა წაავლო ხელი, შემდეგ მას ჩემს აყვანაში ქართველიც წაეშველა (თუმცა რიგითობას რა მნიშვნელი აქვს, რა საჭიროა ყურადღების იმაზე გამახვილება, ვინ იყო პირველი, ვინ-მეორე!?) ქუჩაში რომ გამვედით, ცხრა საათი იქნებოდა, თბილისის უკვე ღამის ნიაღში იყო შეხვეული, მაგრამ ღამის სიბნელეს ღამპიონების ნათება აფრთხობდა. სიბნელეს კი შეეგუებოდა კაცი, მაგრამ სიცივეს...? არადა ძალიან ციოდა. ამიტომ გადავწყვიტეთ სახლში ტაქსით წამოვსულიყავით. ტაქსის ასაყვანად თავისუფლების მოედანზე გამოვედით, მაგრამ რამოდენიმე თავისუფალმა ტაქსმა ჩაიარა და არც ერთმა არ გაგვიჩერა. ბოლოს ამის მიზეზს მივხვდით და ხერხი ვიხმარეთ; მე და დედა ხეს მოვეფარეთ, ქურდებივით დავიმაღეთ, მძღოლებს ეტლი, (ჩემი „კაბა“) რომ არ დაენახათ და მამიდაჩემი და ჩემი და დარჩნენ გზის პირას.. ჩვენმა ხერხმა გაამართლა, პირველივე ტაქსმა გაუჩერა, მაგრამ რათ გინდა? მე რომ დამინახა, მოიმიზეზა, გაზი მიყენია და „მაგას“ (ეტლზე მიუთითა) საბარგულში ვერ ჩავტევო, სალონი კიდე ტყავისა (მართლა ტყავის ჰქონდა.) მაქვს და ვერ გავსვრიო. კიდევ კარგი ღვთისწიერი ადამიანი მალე გამოჩნდა და სახლამდე მოგვიყვანა. აი, ასე გავიდა ზამთრის ერთი ცივ-თბილი დღე, რომელიც სხეულს მიყინავდა, სიცივე სულშიც აღწევდა, მაგრამ მაინც სიცივეს იქ დაბუდებული სიტბო ჯაბნიდა და, საბოლოო ჯამში მათობდა.

პ. ს. ჩვენს კიბეებზე რომ ამოვდიოდით, ვფქრობდი, სანამ ზამთარი არ გადავა თეატრში აღარ წავალ, მაგრამ დღეს უკვე მე და დედა ვარჩევდით ახლო მომავალში რომელი სპეტაკლი გვენახა.

საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი

აბიტურიენტების საყურადღებოდ!

საქართველოს ფიზიკურ აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი აცხადებს აბიტურიენტთა მიღებას შემდეგ ფაკულტეტებზე:

- 1) მწვრთნელთა (კოდი 186-01)
- 2) ფიზიკური მედიცინა და რეაბილიტაცია (კოდი 186-02)

გთხოვთ გაიაროთ რეგისტრაცია შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებ გვერდზე www.naec.ge

რეგისტრაცია იწარმოებს 2015 წლის 17

მარტის ჩათვლით დამატებითი კითხვების შემთხვევაში ეწვიეთ ვებ გვერდს www.sportuni.edu.ge დაგვირეკეთ: +995 32 2250040 ან მოგვწერეთ Facebook-ზე: <https://www.facebook.com/sportunigeorgia>

ნორმატივები საერთო ფიზიკურ მომზადებაში 2015-2016 სასწავლო წლისათვის

რეაბილიტაცია

ცერებრული დამბლა - მასალები მშობლებისათვის როდის და სად დგინდება „ცერებრული დამბლის“ დიაგნოზი?

ი. კლოჩკოვა

გაგრძელება, დასაწყისი 1(49) 2015 წ.

ბუნებრივია, მშობლები ყოველთვის დარდობენ იმის შესახებ, თუ როგორი იქნება მათი შვილის განვითარების პერსპექტივები და ანუხებთ კითხვები _ როგორ განვითარდება მათი შვილი, ხომ არ ჩამორჩება განვითარებაში, ისწავლის თუ არა ყველაფერს იმას, რასაც სხვა ბავშვები სწავლობენ? მაგრამ, სამწუხაროდ, ზოგიერთ მშობელს მართლაც გააჩნია სერიოზული შეშფოთების საფუძველი. თუ ბავშვი დაიბადა დროზე ძალიან ადრე, ან დაბადების შემდეგ იყო მძიმე მდგომარეობაში, რეამინაციის ან პათოლოგიის განყოფილების ექიმებმა შეიძლება გააფრთხილოს მათი შვილის განვითარებაში პრობლემების შესაძლო განვითარების შესახებ. მხოლოდ აუცილებლად უნდა გვახსოვდეს, რომ ბავშვის ნერვულ სისტემას გააჩნია ძალიან დიდი პლასტიკურობა, და ამიტომ მოსალოდნელი პრობლემის ზუსტად გამოცნობა, ან ამ პრობლემის სიმძიმის ზუსტად დადგენა, არავის არ შეუძლია. ექიმმა შეიძლება გააფრთხილოს განვითარებაში დარღვევების რისკის შესახებ.

იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ბავშვს დაბადების შემდეგ არ გააჩნია პრობლემები, მშობლები მაინც ყურადღებით ადევნებენ თვალს მის განვითარებას, ადარებენ მას უფროს დებსა და ძმებს, ნათესავებისა და მეგობრების ბავშვებს. ყველა ბავშვი ინდივიდუალურია. ამიტომ მათი განვითარების მსვლელობაც სხვადასხვაგვარად მიმდინარეობს. და მაინც, თუ თქვენ მიგაჩნიათ, რომ თქვენი პატარა ჩამორჩება განვითარებას, ისე არ მოძრაობს, როგორც სხვა ბავშვები, არ ამჟღავნებს აქტიურობას, ან პირიქით, ძალიან მოუსვენარია და ეს გრძელდება უკვე რამოდენიმე დღე, აუცილებლად გაასინჯეთ ექიმს.

საბოლოო დიაგნოზისათვის აუცილებელია ჩატარდეს გამოკვლევა, სადაც კეთდება სისხლის ანალიზი, ტვინის გამოკვლევისათვის ნეიროსონოგრაფია, კომპიუტერული ტომოგრაფია ან მაგნიტურ _ რეზონანსული ტომოგრაფია. ამასთან ერთად საჭიროა სხვა ექიმებთან კონსულტაცია, მაგალითად, ოკულისტთან, ოტოლარინგოლოგთან, გენეტიკოსთან და ა.შ.

ჩვეულებრივ, ექიმს მაშინვე არ შეუძლია თქვას, ბავშვს ცერებრული დამბლა აქვს თუ არა, და მით უმეტეს არ შეუძლია ზუსტად განსაზღვროს დარღვევის ფორმა და სიმძიმე.

იმდენად, რამდენადაც ცენტრალური ნერვული სისტემა ადრეული ასაკიდან იწყებს განვითარებას და ფორმირებას (ჩამოყალიბებას), ცერებრული დამბლის სიმპტომები მის განვითარებასთან ერთად თანდათანობით ვლინდება. მაგალითად, სპასტიკურობა ვლინდება ბავშვის დაბადებიდან პირველ რამოდენიმე თვეში. ჯდომის დროს პოზის დარღვევა შესამჩნევი ხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც პატარა დაჯ-

დომას შეძლებს, თუნდაც დახმარებით. ხოლო ჰიპერკინეზია ვლინდება მხოლოდ 6 თვის შემდეგ, ხანდახან მოგვიანებითაც.

მშობლებისათვის ძალიან მნიშვნელოვანია იცოდნენ _ ეს ცერებრული დამბლაა თუ არა. სინამდვილეში, სახელწოდება, რომელსაც ჩვენ ვხმარობთ, ბავშვისათვის სულაც არ არის ყველაზე მთავარი. მისთვის ყველაზე აუცილებელია ეფექტური დახმარების პროგრამა, ისეთი, რომელიც ხელს შეუწყობს მის განვითარებას ყველა სფეროში, ამასთან, რაც უფრო ადრე იქნება დახმარება, მით უკეთესი.

ზოგიერთ ქვეყნებში ექიმი _ სპეციალისტები უპირატესობას ანიჭებენ იმ მოსაზრებას, რომ საბოლოო დიაგნოზი „ცერებრული დამბლის“ შესახებ არ დასვან ბავშვის სიცოცხლის პირველ წელიწადნახევარში, მაგრამ ეს სულაც არ ახდენს გავლენას ბავშვის დახმარებაზე. ჩვენს ქვეყანაში, როგორც წესი, ექიმები ძალიან ადრე ლაპარაკობენ „ცერებრული დამბლის საშიშროებაზე“, თუმცა ზუსტ დიაგნოზს სვამენ წელიწადის _ წელიწადნახევრის ასაკში.

ცერებრული დამბლა ავადმყოფობაა თუ...?

„ცერებრული დამბლის“ განსაზღვრებაში არ არის ნახსენები სიტყვა „დაავადება“, იმიტომ, რომ ცერებრული დამბლა არ წარმოადგენს ამ სიტყვის, როგორც ზოგადადსამედიცინო ტერმინოლოგიის არსში დაავადებას ან ავადმყოფობას. მაგალითად, ანგინას, როგორც ავადმყოფობას, აქვს თავის მიზეზი. ეს მიზეზია ის, რამაც ეს ავადმყოფობა გამოიწვია. ხოლო ცერებრული დამბლის წარმოშობის მრავალი მიზეზი შეიძლება დავასახელოთ (მოვიყვანოთ) და ყოველივე მათგანის როლი მის წარმოშობაში, რომ გამოვყოთ ძალიან ძნელია. ცენტრალური ნერვული სისტემის დაზიანებას, რომელიც იწვევს ცენტრალური ნერვული სისტემის დამბლას, ადგილი ჰქონდა მხოლოდ ბავშვის დაბადებიდან პირველ რამოდენიმე კვირის მანძილზე. შემდეგ კი ტვინში არავითარი პათოლოგიური პროცესები არ ვითარდებოდა, ამასთან, ცერებრული დამბლა ადამიანს გააჩნია მთელი თავისი სიცოცხლის მანძილზე. დაავადების დროს კი ჩვეულებრივ, პათოლოგიური პროცესები ორგანოებში და სისტემებში გრძელდება მანამდე, სანამ ავადმყოფობა არ დამთავრდება. ამიტომ, ცერებრულ დამბლას არ მიიჩნევენ, როგორც ავადმყოფობას. ამჟამად, ცერებრული დამბლისათვის, ისევე, როგორც განვითარებაში დარღვევების სხვა სახეებისათვის, გამოიყენება ტერმინი „მდგომარეობა“.

ცენტრალური ნერვული სისტემის დაზიანება იწვევს მოძრაობითი ფუნქციის მოშლას და ამის გამო ბავშვს უჩნდება ფიზიკურ განვითარებაში ესა თუ ის შეზღუდულობა, აქვეითებს და, ხანდახან თავის მხრივ ზემოქმედებს ბავშვის ურთიერთობაზე უფროსებთან და თანატოლებთან. ზღუდავს საზოგადოებაში (რა თქმა უნდა თანატოლებთან შედარებით) მისი მონაწილეობის შესაძლებლობებს. მაგალითად, 4 წლის ბავშვს ოთხივე კიდურზე გამოხატული აქვს სპასტიკურობა და დარღვეული აქვს მოძრაობა. მას არ შეუძლია დაჯდომა და ჯდომა. ვერ დახმარავს, ვერ დგება და ვერ დადის. ეს ყველაფერი მოძრაობითი ფუნქციის დარღვევაა. ამის შედეგად მას არ შეუძლია დამოუკიდებლად ჭამა, ჩაცმა, თამაში და ა.შ. ეს ცხოველმომქმედების შეზღუდულობაა. ის ვერ თამაშობს სხვა ბავშვებთან ერთად სათამაშო მოედანზე, ვერ კიდევ არ ყოფილა ცირკში, თეატრში ან ზოოპარკში, ამიტომ არ შეუძლია ახალ სიტუაციებთან ადაპტირება ისე, როგორც მის თანატოლებს _ ეს ოთხი წლის ადამიანისთვის არის საზოგადოებაში მონაწილეობის შეზღუდულობა.

ეს ახალი ტერმინოლოგია ამჟამად გამოიყენება ბავშვის ინვალიდობის განსაზღვრისას (ექსპერტიზისას) და მისი რეაბილიტაციის ინდივიდუალური პროგრამის შედგენისას. ეს ტერმინები სპეციალისტებისათვის ახალია, ამიტომ ყოველმა ჩვენგანმა უნდა ისწავლოს ახალი ტერმინოლოგიის ენა, ბავშვის დარღვევებისა და შესაძლებლობების აღწერა, ხმარებაში არ გამოიყენოს „იარლიყები“ და წყენის მომგვრელი სიტყვები. ნებისმიერი განსაკუთრებული საჭიროების (ან განვითარებაში დარღვევების) მქონე ბავშვი აუცილებლად უნდა თამაშობდეს და ურთიერთობდეს მის გარშემო მყოფ ადამიანებთან, შეიცნოს სამყარო და იხაროს. მერე რა, რომ მისი შესაძლებლობები სხვაგვარია, ვიდრე ტიპური განვითარების ბავშვებისა. ჩვენი ამოცანაა მას დავეხმაროთ განვითარებაში.

შეიძლება ცერებრული დამბლის განკურნება?

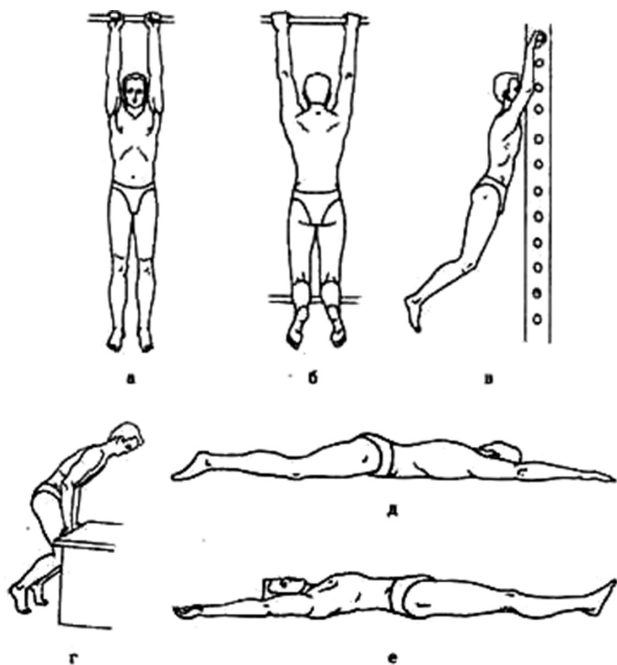
ცერებრული დამბლის „განკურნების“ საკითხი, ჯადოსნური პრეპარატები, კლინიკები, სადაც გარანტირებულად „ასი პროცენტით“ კურნავენ ასეთ ადამიანებს, მუდმივად აღელვებს მათ მშობლებს. დროთა განმავლობაში ღრმად გარკვევის და ბევრი რამის სწავლების შემდეგ მშობლები მაინც ორჭოფობენ _ იქნებ, ზუსტად ეს ის პრეპარატი, საავადმყოფო თუ ექიმია, რომელიც მოარჩენს მათ შვილს?“.

დღეისათვის არსად, მსოფლიოს არც ერთ ქვეყანაში არ არსებობს თერაპიის მეთოდი, მედიკამენტოზური პრეპარატი ან სხვა სამკურნალო საშუალება, რომელიც „სრულად განკურნავს“ ცერებრული დამბლის მქონე ადამიანს, ისე მოიყვანს მის მოძრაობით მოქმედებებს, როგორც სხვა ადამიანები მოძრაობენ და გაანთავისუფლებს იმ თანმდევი დაავადებებისაგან (დარღვევებისაგან). კი, არსებობს მრავალნაირი ცენტრები და კლინიკები, რომლებსაც გააჩნიათ მრავალნაირი ლიცენზიები და სერთიფიკატებიც კი და სთავაზობენ ამა თუ იმ მეთოდით ცერებრული დამბლის მქონე ბავშვების მკურნალობას, მაგრამ ამ მეთოდების ეფექტურობის დიდი მასშტაბით გამოკვლევები არ ჩატარებულა ან მათი ეფექტურობა არ დამტკიცებულა. სამწუხაროდ, ჯერჯერობით ცერებრული დამბლა არ იკურნება. ეს მდგომარეობა, რომელიც გამოწვეულია ცენტრალური ნერვული სისტემის დაზიანებით, და დაზიანების ხარისხის შესაბამისად ზემოქმედებს ბავშვის განვითარებაზე, იწვევს არა მარტო ბავშვის მოძრაობით დარღვევებს, არამედ ზემოქმედებს ყველა სხვა ორგანოებზე და სისტემებზეც. ისმება კითხვა _ თუ არ იკურნება, მაშინ რა შეუძლიათ პროფესიონალებს და მშობლებს, რომ დაეხმარონ ბავშვს და რა მიზანი ექნება ამ დახმარებას?

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

გ. მალახოვი

ჯანმრთელი ხერხემალი - ლაგაზი ტანდემობა და ხარბი ჯანმრთელობა

ხერხემლის სვეტის დაავადების მაკურნალობა და პროფილაქტიკა

არის ასეთი თქმულება: ადამიანი იმდენადაა ახალგაზრდა და ჯანმრთელად, რამდენადაც ახალგაზრდა და ჯანმრთელია მისი ხერხემალი. სტატისტიკა გვამცნობს, რომ 35 წლის შემდეგ ყოველი მეხუთე ჩვენგანი რადიკულიტის მატარებელი ხდება (ხერხემლის ტვინის ნერვების ქერქის ანთების შედეგად), რომელიც წარმოადგენს ოსტეოქონდროზის მრავალრიცხოვან სინდრომთა შორის ერთ-ერთ სინდრომს, ზოგადად ხერხემლის დაავადება, რომლის კატეგორიაშიც შედის ოსტეოქონდროზი, ტკივილები; გამომწვევი წყაროა, რომელიც ამა თუ იმ ხარისხით გააჩნია პრაქტიკულად ყველა თანამედროვე ადამიანს.

როგორც ჩვენთვის ცნობილია, ოსტეოქონდროზის სახელწოდება წარმოშობილია ორი ბერძნული სიტყვისაგან: OSTEO – ძვალი და XONDOZ – ხრტილი. დაბოლოება OZ აღნიშნავს ამ შემთხვევაში დეგენერაციულ-დისტროფიულ პროცესს. დეგენერაცია არის ჯანმრთელი ქსოვილის გადაგვარება, რომელიც არ არის დამახასიათებელი მოცემული სტრუქტურისათვის. რბილი კოლაგენური ბოჭკოები გარდაიქმნებიან უხეშ ქსოვილად, ხოლო ძვლოვანი ქსოვილი თავისი იუველირული სტრუქტურული მდგომარეობიდან გარდაიქმნება სკლეროზირებულ დისტროფიულ ქვისმაგვარ მასად. დისტროფია წარმოადგენს ხერხემლის ქსოვილის კვების დარღვევის შედეგს, რომელიც გამოწვეულია იქ დაგროვილი მარილების შედეგად.

დისტროფია წარმოადგენს ხერხემლის ქსოვილების კვების დარღვევის, არასწორი კვების, უმოძრაო ცხოვრების წესის, გადატვირთვის, ტრავმების და ა.შ. შედეგს. დარღვეული ტანდემობა, ზურგის, მუცლის, კისრის კუნთების სუსტი განვითარება,

ადამიანის ჯანმრთელობაში ხერხემლის როლი შეუფასებელია. ხერხემალი ადამიანისათვის გამართული და სწორი სიარულის, მოძრაობითობის, წონასწორობის საფუძველია. აქედან არის მისი ძირითადი როლი ჩვენს ჯანმრთელობაში, სწორედ ის განსაზღვრავს ადამიანის ძალას და გამძლეობას, შინაგანი ორგანოების ნორმალურ მუშაობას. ხერხემალი _ ჩვენი სიცოცხლისუნარიანობის რეალური სიმბოლოა. ავტორი გვთავაზობს ხერხემლის აღდგენისა და გამაგრების სრულ კურსს, რომელიც ეფუძნება ავტორის მრავალწლიანი მოღვაწეობიდან მიღებულ ცოდნას და გამოცდილებას

ხელით ტვირთის (ჩანთების და ა.შ.) ტარება ააქტიურებს პათოლოგიურ პროცესებს. იმასთან დაკავშირებით, რომ 23-27 წლის შემდეგ მალთაშუა დისკოები იკვებებიან არა სისხლით, არამედ ირგვლივ არსებული ქსოვილების დიფუზიის შედეგად, მათში, პირველ რიგში, ვითარდება ორი ზემოთხსენებული პროცესი - დეგენერაცია და დისტროფია. შემდეგ პათოლოგიური პროცესები გადადიან ხერხემლის ძვლოვან ქსოვილებზე, დამაზიანებელ წრეში ითრევენ მრავალერიცხოვან სახსრებს და მყესებს. შედეგად, მალთაშუა დისკოები პატარავდება ზომში (იკუმშება). მისი ცენტრალური რბილი დისკო, რომელიც პასუხისმგებელია ვერტიკალური დაწოლის განაწილებაზე, შრება, ამიტომ ხერხემლის მალეები ახლოვდებიან ერთმანეთთან და საკუთარი ძვლოვანი წანაზარდებით იწყებენ დაწოლას ნერვების კედლებზე. მათი გაღიზიანება კი იწვევს იმ ტკივილს, რომელიც თან ახლავს ოსტეოქონდროზის თითქმის ყველა (დაახლოებით სამოც) სინდრომს.

ნერვულ კედლებზე დაწოლისას, რომლებიც მართავენ და სტიმულირებენ გარკვეულ ორგანოებს, ამ ორგანოების ფუნქცია შეიძლება 60%-მდე შემცირდეს. მაგრამ ოსტეოქონდროზის სივერაგე იმაში მდგომარეობს, რომ ეს დეგენერაციული და დისტროფიული ცვლილებები ხერხემალში შეუმჩნევლად მიმდინარეობს. ადამიანი სრულიად ჯანმრთელად გრძნობს თავს, ასრულებს ჩვეულ სამუშაოს, და უეცრად, მკვეთრი მოძრაობის დროს, ან მძიმე ტვირთის აწევისას, რომლის შედეგად მალთაშორისი დისკოებზე დაწოლა მრავალჯერადად იზრდება, ვერ უძლებენ დაწოლას, მალთაშორისი დისკოები განიცდიან დაწნეხვას და აწვებიან ნერვებს. ამ დროს ადამიანი გრძნობს მწვავე ტკივილს, არ შეუძლია შეტრიალება ან დახრა-გამართვა.

ჩვენს მიერ ჩატარებულმა კვლევამ დაადასტურა, რომ კვირაში ერთჯერადი ვარჯიში დადებითად მოქმედებს ხერხემალზე, მაგრამ კვირაში სამჯერ და მეტჯერ ვარჯიშის ეფექტი უფრო გამოხატული და მდგრადია.

ამრიგად, ფიზიკური ვარჯიშების საშუალებით ჩვენ უნდა გადავწყვიტოთ რამდენიმე ამოცანა:

ა) შევაჩეროთ ავადმყოფობის პროცესები: შევასუსტოთ მალთაშორისი დისკოს დაწოლა, გავამაგროთ მყესები და კუნთები, განვბლოკოთ მალთაშუა სეგმენტები და ამგვარად დავაქვეითოთ დეგენერაციულ-დისტროფიული პროცესების ინტენსიურობა;

ბ) გავააქტიუროთ გამოჯანმრთელების რეაქციები, დავაჩქაროთ მალთაშუა დისკოების ჯანმრთელი კოლაგენური ქსოვილის ზრდა,

ხოლო ვარჯიშების ქვემოთ მოყვანილი კლასიფიკაცია დაგვეხმარება ამ ამოცანის განწყვეტაში.

1. ვარჯიშები, რომლებიც მიმართულია ხერხემლის სხვადასხვა ნაწილების დეკომპრესაციისათვის.

ეს ვარჯიშები შეიძლება იყოს ჩამოკიდება ტანვარჯიშულ ლერძზე, ორძელზე, შვედურ კედელზე. ტრიალი კონკრეტულად ხერხემლის კისრის ნაწილისათვის, - თავის დახრები სხვადასხვა მხარეს, ტრიალი; მკერდის ნაწილისათვის კარგია ტანვარჯიშულ კედელზე ზეტანის აწევა, წელის ნაწილისათვის კი ტანვარჯიშულ კედელზე ხელებით ჩამოკიდებით ფეხების აწევა, ჩამოკიდებით ფეხების ქნევები სხვადასხვა მხარეს და წრიული მოძრაობები.

2. ხერხემლის ბლოკირებული სეგმენტების მოძრაობის განმავითარებელი ვარჯიშები.

ამ კატეგორიის ვარჯიშებს მიეკუთვნება ბლოკირებული სეგმენტების თანდათანობით გამჭიმავი დახრების, ბრუნების და ბიძგის გამომწვევი მოძრაობებისაგან შემდგარი ვარჯიშები, რომლებიც თავიდან კეთდება ფრთხილად შემდგომში ამპლიტუდის თანდათანობითი გაზრდით.

3. იმასთან დაკავშირებით, რომ ხერხემალს იჭერს ტონური და ფაზური კუნთური ქსოვილები, საჭიროა შევასრულოთ როგორც სტატიკური (დაძაბვა მოძრაობის გარეშე), ასევე დინამიკური (დაძაბვა მოძრაობაში) ვარჯიშები.

ხერხემლის კისრის ნაწილისათვის განკუთვნილია თავის დახრები და ტრიალი როგორც წინააღმდეგობის გარეშე, ასევე წინააღმდეგობით (ხელების გამოყენებით). შესაძლებელია ვარჯიშის გართულება მოვარჯიშის ფუნქციონალური მდგომარეობის შესაბამისად, მკერდის ნაწილისათვის - მრავალნაირი ძალისმიერი ზნექები წინ-უკან, მარჯვნივ-მარცხნივ. ხერხემლის წელის ნაწილისათვის სასარგებლოა მრავალგვარი ზნექები წინ-უკან, მარჯვნივ-მარცხნივ, წრიული ტრიალი სხვადასხვა ტემპით და ამპლიტუდით. იმისათვის, რომ კარგად მოვამარაგოთ ზურგის კუნთები და მყესები სისხლის ნაკადით, გავაჯანსაღოთ ისინი, გამოვდენვოთ ყოველგვარი შლაკები, საჭიროა შევქმნათ ძლიერი სისხლის მიწოდება. ამ მიზნისათვის საჭიროა ისეთი ვარჯიშის გამოყენება, რომელიც ჩაითრევს ხერხემლის დიდ კუნთებს. ისეთი, როგორცაა ზომიერი სიმძიმეების აწევა დანადგარიდან, სპეციალურ დანადგარზე (მაგ. ტაიჭზე) ხერხემლის გადაზნექა და ტანვარჯიშულ ლერძზე ტანის აწევა, და ბოლოს დასკვნით ნაწილში აუცილებლად უნდა გავარჯიშდეს მუცლის კუნთები, ამის გარეშე ვარჯიში ხერხემლის კუნთების გასაძლიერებლად არასრულფასოვანი იქნება.

4. ცურვა თბილ წყალში სხვადასხვა სტილით მსუბუქად და სასიამოვნოდ აყენებს თავის ადგილზე ხერხემლის ყველა მალას და ხელს უწყობს მათ ერთმანეთთან შეფარდებულ მოძრაობითობის აღდგენას. წყალში ადამიანის სხეული კარგავს წონას, ხოლო თბილ წყალში კუნთები კარგად დუნდება, და მალთაშუა დისკოებს ათავისუფლებს დაწოლისა და

დაბლოკვისაგან. მათ, ვისაც ხშირად აწუხებს გამწვანებული ოსტეოქონდროზი, ცივი წყალი უნდა გამოიყენონ ძალიან ფრთხილად, ცივ წყალს შეუძლია გამოიწვიოს დამატებითი კუნთური სპაზმები, და უფრო გაამწვავოს არსებული დაავადება.

5. ვარჯიშები, რომელიც განკუთვნილია ხერხემლის ოპტიმალური მოქნილობის განვითარებისათვის. ამ კატეგორიის ვარჯიშებს მიეკუთვნება იოგას ასანი და სხვადასხვაგვარი გაჭიმვები. მე რეკომენდაციას გაძლევთ, აქ მოყვანილი ვარჯიშების ყოველი კლასიფიკაციიდან შეარჩიოთ 1-2 ვარჯიში და გამოგივით ვარჯიშთა კომპლექსი, რომელიც მოგცემთ ხერხემლის ყოველმხრივი განვითარების საშუალებას, განვრთნილობის შესაბამისად თანდათან გაართულეთ ვარჯიშები და გაზარდეთ დატვირთვა. ასეთი კომპლექსის საერთო ხანგრძლივობა და დატვირთვის მოცულობა შეათანხმეთ თქვენს ექიმთან ან რეაბილიტოლოგთან.

- ხერხემლის მალთაშუა დისკოების დამუშავების საშუალებას მოგცემთ სხვადასხვაგვარი სავიბრაციო ვარჯიშები - ვიბროტანვარჯიში, სიარული, სირბილი. სიარულის ან სირბილის დროს წარმოქმნილი ზურგის კუნთების რიტმული შეკუმშვები, მალთაშუა დისკოებს აიძულებს გაფართოებას. ე.ი. შეინოვოს მის ირგვლივ არსებული სითხე, რაც მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს მის კვებას და ამასთან ერთად ავარჯიშებს რესორულ თვისებებს. ასეთი ვარჯიშების გარეშე, ყოველთვის ერთ პოზაში მყოფი ორგანიზმის ხერხემლის მალთაშუა დისკოები კარგავენ ამ თვისებებს. რეკომენდებულია წყლის სმის რეჟიმის დაცვა და განსაკუთრებული საჭიროების გარდა არ მოვანყუროთ ორგანიზმი. ეს განსაკუთრებით ეხება მშრალი შიმშილის მოყვარულებს. წყლის ნაკლებობა ძალიან ძლიერად აისახება ხრტილოვანი ქსოვილის, მყესების და სახსრების სითხის მდგომარეობაზე.
7. პერიოდულად ჩაატარეთ ორგანიზმის ღრმა განმენდი შიმშილობით. ამის დახმარებით ჩვენ შევძლებთ ხრტილოვანი ქსოვილების სრულ-

ფასოვან განმენდას მავნე ნივთიერებებისგან. ამგვარად, სამდღიანი შიმშილობითაც კი მკვეთრად იზრდება მოქნილობა, ხოლო შვიდდღიანით მით უფრო.

ვარჯიშები, რომლებიც განკუთვნილია ხერხემლის სხვადასხვა განაყოფების დეკომპრესიისთვის

1. ღერძზე კიდი (სურ 11ა). კონცეპტირება გააკეთეთ წელის ნაწილზე. ეს ვარჯიში შეასრულეთ 2-3-ჯერ მთელი დღის განმავლობაში 10-15 წამი. სამწუხაროდ, პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ ხერხემლის წელის ნაწილის გაჭიმვა ამ მდგომარეობაში ძალიან ძნელია. სწრაფად იჭიმება და იღლება თითების სახსრები, შემდეგ მხრების და მკერდის ნაწილის კუნთები.

ყველაზე უკეთესია გაჭიმვა ჩავატაროთ დაფაზე. დაფის ერთი ბოლო მიმაგრებულია კედელზე, ხოლო მეორე მდებარეობს იატაკზე. დაფა მდებარეობს 30-დან 60°-ს დახრილობით. ფეხებს ამაგრებენ ზემოთ, თავს კი ქვემოთ. იმყოფება რა ამ მდგომარეობაში, ადამიანი დუნდება, და სხეულის სიმძიმის ძალის ხარჯზე მიმდინარეობს წელის ნაწილის გაჭიმვა.

როდესაც სპორტში ვვარჯიშობდი, ჩაჯდომის და სხვა ვარჯიშების შემდეგ, ხერხემლის დაძაბულობით ვასრულებდი ვარჯიშებს შვედურ კედელზე და მათ შორის ხშირად ვხმარობდი კიდში ფეხების მაღლა აწევით ვარჯიშებსაც. ეს ვარჯიშები ძალიან კარგად განტვირთავს და ალადგენს ხერხემლის წელის ნაწილს.

2, ნახევრადკიდი (სურ.116) ღერძზე ან ტანვარჯიშულ კედელზე (ფეხები იატაკზეა). უნდა მოვდუნდე, ვიგრძნოთ, თუ როგორ იქაჩება ხერხემლის მკერდის ნაწილი

3. კიდი ტანვარჯიშულ კედელზე. (სურ.11B). ფეხები გავიტანოთ უკან, ნელა გავაქნიოთ ფეხები მარცხნივ და მარჯვნივ, გავაკეთოთ წრიული მოძრაობები. ეს ვარჯიში უკეთ ასრულებს მთელი ხერხემლის სვეტის გაჭიმვას, ვიდრე ღერძზე კიდი.

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

პირველი სამაღისინო რადიო
ტელ.: 2 42 10 03

ესპინეთ ყოველ ხუთშაბათს 14:00 სთ.-დან 18:00 სთ.-მდე
პაია ასაქაძის სააქციოო ვალაყებას
„ალაპიანტი ეანსხვაჯუყლი ქუსაძლუტლოტჭიტი“

ღაჟუნაჟოთ ბიოჟი ზუნაჟუნს!

ელისო აფხაზავას ოჯახი სოციალურად დაუცველია. ოჯახი 2 ნევრისგან, ასთმით დაავადებული მარტოხელა დედის და შვილის, ოთხმხრივი ცერებრული დამბლის მქონე, 18 წლის გიორგი აფხაზავასგან შედგება. გიორგის არც მოძრაობის, არც საუბრის და არც აზროვნების უნარი არ შესწევს. როგორც ქ-ნი ელისო ამბობს, მან 2 ბინა გაყიდა რათა გიორგის ემკურნალა, მაგრამ ვერაფრით უშველა. მერე ზუგდიდიდან თბილისში წამოვიდა სამუშაოდ, ნაქირავებ ბინაში ცხოვრობდა, გიორგი კი დროებით ბავშვთა სახლში მოათავსა ფულის მოგროვებამდე. მაგრამ, გიორგი დედის გარეშე არ ჭამდა,

განიცდიდა. დედამ ის წამოიყვანა იქედან და გამგეობას მიმართა ბინის თაობაზე. გამგებელმა ისინი ბოგდან ხმელნიცკის ქუჩაზე ერთ-ერთი ყოფილი სკოლის შენობაში დროებით შეასახლა. მათ დღიურად 10-11 ჯერ უწევთ გიორგიზე ტანსაცმლის გამოცვლა, რადგან ის მაიკებს ჭამს და პამპერსის თანხის უქონლობის გამო ლოგინს და ყველაფერს ასველებს. სველი ნერტილი საშინელ მდგომარეობაშია... დედა გიორგის გობზე წვალებით ბანს. მათი ერთ-ერთი თხოვნაა სველი ნერტილის გაკეთება. მათ საკუთარი სახლიც არ გააჩნიათ. დავებმართო მათ რითაც შეგვიძლია, ძალა ერთობაშია მეგობრებო. ვაკეთოთ ერთად სიკეთე... მათ დასახმარებლად მოქმედებს ანგარიშის ნომრები და ტელეფონის ნომერი.

ანგარიშის ნომერი საქართველოს ბანკში: GE17BG000000785425800 მიმღები თამარ თურქია
ანგარიშის ნომერი თიბისი ბანკში: GE74TB7208036080100002 მიმღები ფონდი ნათელიანგარიშის
ნომერი ლიბერთი ბანკში : GE22LB0115111324821000 მიმღები ფონდი ნათელი
ტელეფონის ნომერი : 0901500510 ფასი 1 ლარი

 იყითხეთ ყუბნალი „იპელი +“

სხადი ხაზი მახყლყდი მასსაძკაზბოზაზის საკითხაზაზა

„მაკლენის ასოციაცია ბავშვებისათვის“ არის არასამთავრობო, საქველმოქმედო ორგანიზაცია, სადაც ფუნქციონირებს ცხელი ხაზი.
დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ დაგვიკავშირდნენ და მიიღონ ინფორმაცია, როგორც ჩვენს, ასევე იმ ორგანიზაციების სერვისების შესახებ, რომლებიც მუშაობენ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საკითხებზე.
სამუშაო საათები: ორშაბათი, პარასკევი, 10:00–18:00
ცხელი ხაზი: 558 055 588; 599 588 226
www.macgeorgia.org

ADAPTED KINDERGARTEN FOR CHILDREN WITH DISABILITIES

Tbilisi Mayor David Narmania and US Ambassador in Georgia, Richard Norland, opened the fully adapted kindergarten #215 for disabled children at Father Gabriel Street.

The kindergarten is one of the kindergartens in Georgia, which is trying to integrate children with disabilities into common groups. There are 470 pupils in the kindergarten, including 15 children with disabilities who need special educational program.

Reconstruction of the kindergarten was financed by the European Command of the Department of Defence of the US Government and was carried out by the US Army Corps of Engineers through the US Embassy. In the framework of the project, full recovery of the two-storey kindergarten, adapted for disabled children, costed \$ 250 000.

“We can take the example of courage and can learn from people with disabilities, how they cope with the challenges and requirements facing everyday. We should listen to them, they are bringing a new dimension to our lives, I am grateful for the fact that these people are with us”- said US Ambassador Richard Norland.

NIKOLOZ RACHVELI

DECISION TAKEN BY “RUSTAVI 2 “- WILL BE VERY USEFUL FOR OUR SOCIETY

Through social network Nikoloz Rachveli published a status on a new co-host of “ Skhva Shuadge” - Merab Dukashvili. According to it, Merab is very smart and he approves the decision taken by “Rustavi 2”. Also, he notes that Merab has all features characteristic to a host. To Nikoloz Rachveli’s opinion, Merab will be able to change Georgian society to better thinking.

“Because of my busy rehearsal and concert regime, I haven’t watched TV for a long time. Now, when a little bit of relief, I came across one of the shows of “Skhva Shuadge”, where my favourite hosts Nino, Gvantsa and Tika introduced one more new co-host – Merab Dukashvili - to TV-viewers. I watched

the program and understood that this decision will be very useful for our society, for which, mass media is a greatest teacher, in both, positive and negative terms. Merab has talent, knowledge and culture, which are features required for the host, but the main thing is that he has the ability to move all of us to make a very large step to become better, more sophisticated and relaxed, filled with a strong will and self-confidence! As in the past, the singing competition “GeoStar” turned the country being inside the Russian poor pop influence to Georgian song, live performance and better taste (though, unfortunately a complete cure was impossible...), I think that Merab and “Skhva Shuadze” will make much contribute in the process of formation of a wide range of values of the society. From point of view of strengthening musical culture and taste, Marina Beridze is successfully implementing the same in the same program. She made it possible to have concentrated conversation about classic music through highly rated TV channel air, to enjoy live performance and extensive propaganda of their creative life. I, as a frequent guest, viewer and loyal fan of “Skhva Shuadze” , would like to express my joy and congratulate all of you these positive news!!! – writes Nikoloz Rachveli in social network.

TEIMURAZ MIKIASHVILI

TBILISI CITY COUNCIL HELD AN EVENT TO PROMOTE SOCIAL AND ECONOMIC COHESION

At the initiative of the chairman of Education and Culture Commission there was created a creative space based on social responsibility, where the art serves social participation and economic promotion.

In the framework of the event, different social and charitable organizations presented paintings, unique pieces, handmade toys made by persons with special needs, books adapted for blind persons - audio books.

During the process of the event, a blind artist, student Sopo Khutsishvili paint a picture on thematic topic – Tbilisi.

The musical background for the event was made by Otar

Taktakishvili Art School #19 of Tbilisi Municipality and Isani Youth House theatre group.

The event was attended by the organisations: social enterprise “Davitiani”, organization caring disabled persons “Vimegobrot”, studio “Hera”, blind persons art support organizatsvia “Tiflo Artstudi”, inclusive creative studio “Kandidus”, disabled persons organizations “Kheli-Khels “.

The event was attended by the chairman and member of Tbilisi Council, Advisory Commission on Education and Culture, Council Office, the president of Employers Association of Georgia – Mr. Elguja Meladze and the chairman of disabled persons’ rights protection commission of Tbilisi City Hall - Rati Ionatamishvili.

SOPHO APHTSIAURI

“EDUCATION OF PERSONS WITH DISABILITY IS ONE OF THE MOST IMPORTANT ISSUES”

Soon is one year since Georgia took new commitments towards disabled individuals. Ratification of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities was preceded by various processes: activities of people with disabilities and organizations working on this issue, closed unofficial meetings, delayed processes and contradictory opinions. Finally, such activism gave us some results and at the expense of certain consensus (the government refused to sign the Optional Protocol, which enable persons with disabilities to submit individual

complaints to the relevant UN Committee), Georgia joined International Convention.

However, the most important processes are coming. We, the representatives of the media are presented a large “working document”, which allows us to observe the implementation process.

What has been changed after ratification? What are the challenges to our government and how is going the inclusion of people with disabilities in public life?

The “Liberal” spoke with UNDP Resident Representative in Georgia Niels Scott - Neil Scott about this issue.

- It is already one year Georgia has taken new international commitments towards the disabled persons. Implementation of the conventions of UN rights of persons with disabilities in practice is the most important process. In your opinion, what are the main problems facing people with disabilities and what are challenges facing the country?

- Ratification of the Convention is a good fact itself. According to official figures, there are more than 122 disabled persons in Georgia, though unofficially this number may be greater. I think, to speak about the perfect fulfilment of the commitments is too soon. During the last five years the country joined various international documents, there is much talk about the development of European standards, but it's a very long process. Even many developed countries have passed this way for years. However, if we speak about the challenges faced by the government, we should start from the most important and basic issues. It is the availability to the environment, infrastructure, education, health care, involvement in healthy social life and the right to employment. But the most important things we can learn from other countries are attitudes and social directions. In this regard, if you do not raise the public consciousness, everything else will be ineffective. Discriminatory attitudes create limitations.

- In Georgia, people with disabilities are at higher risk of poverty. In your opinion, what should the government do for reducing this risk?

- There are different, so-called vulnerable groups in Georgia, including persons with disabilities. It is hard to live for people living in rural areas, displaced and etc. Therefore, it would not be correct to speak of disabled persons in isolation. All vulnerable groups face significant problems. These problems are not so much related to the unequal distribution of income, as far as the lack or absence of income. In recent years Georgia is developing and we see, for example, steps towards improving the infrastructure. Economic growth and development finally will be reflected in all vulnerable groups, including persons with disabilities.

- Is the employment of disabled people one of the economic and respectively social development ways?

- Employment is the most important and at the same time, the most difficult problem to solve. It is essential that persons with disabilities have equal opportunities in this regard. Georgia adopted the Law “Elimination of all Forms of Discrimination” and it is a step forward, but it should be emphasized that in this case, it is not only for people with disabilities. We have to look at the problem more broadly. Several studies have been conducted by the UN and the Public Defender of Georgia in this year, which revealed that disabled women and representatives of ethnic minorities are victims of double discrimination. The same is the issue of unemployment. If the unemployment is a general problem in the country, it makes the lives of persons with disabilities harder. Finally, we need to work with the employers in order not to let them to have discriminatory approach towards disabled and to have real and adequately service.

And now, let's speak about disabled people living in the region ...

- Generally, regional development is a problem in Georgia, which, of course, works against people with disabilities. If we talk about, for example, inaccessible transport and poor infrastructure, in the regions it is even more serious problem. For many years, isolation of regions was a great problem in Great Britain; respectively it affected persons with disabilities. However, as soon as the transport problem was solved in the regions, there was settled the issue of adapted transport.

As for the gender aspects, are disabled women victims of double discrimination, which is discussed in the Public Defender's reports?

- This is a very serious problem. Disabled women are often victims of domestic violence. In addition, 50% of women with disabilities are beyond the poverty line, which is very suggestive fact.

The Ministry of Education and Science has developed the inclusive education system for several years, but, in general, education level for persons with disabilities is poor.

- Inclusive education is another difficult issue. Educational institutions of Georgia are not ready for this. First of all, there should be solved the problem of general education for persons with disabilities. There is no adequate infrastructure, training programs, textbooks, for example audio and Braille textbooks, etc. This is a result of the Soviet legacy. Disabled people were perceived only from medical point of view, and no one cared about their social integration. Such attitudes need to be changed, society has to go through this process and come to the conclusion that education of people with disabilities is one of the most important and necessary matter.

Despite these problems, now Georgia is imposed international obligations and it will have to take care of it step by step. How do you think, what priorities should be allocated to the implementation process?

- Of course, the implementation process will be slow. This is natural, but the result will be achieved only in one case - if the country's economic strengthening will be conducted in parallel with the fulfilment of obligations under the Declaration. The UN recommends that persons with disabilities can not be isolated from society and the state has to take care of strengthening the society through involvement of disabled people in it. It is important to change the negative social clichés into a positive, just so we will move the ice. Ask disabled people and be ensured that they do not want the public watching them as different. They want and have a right to be equal the others.

- What are the plans of the United Nations Development Program in Georgia in this regard?

- Our involvement is mainly in connection with political activities, but the UN is actively involved in various social activities. We actively supported the ratification of the Convention. Now, we monitor and facilitate the

implementation process. Together with policy-related activities, we often carry out practical projects. For example, we cooperate with the emergency service (112), helping to make their services available for people with hearing impairment. This problem was unexpected for me too. I realized that I have never thought about it, how deaf people connected the emergency hotline. It is very important to promote talented people. That's why we are helping the creative groups of people with disabilities, for example, ensembles of "the Union of the Deaf". Today their event is being held at Rustaveli Theatre. I am very glad that people's success. Georgians are compassionate people, but Georgia is still in difficult economic and social transformation process. In this situation, the community must reach a balance that will enable all social groups to find their place in society. Discrimination is not acceptable and we need to work on it actively.

Funded by the US Embassy in Georgia.
<http://www.liberali.ge/images/cache/>

LET'S HELP GIORGI APKHAZAVA!

Eliso Apkhazava's family is socially venerable. There are two members in the family, a single mother suffering from asthma and 18 years-old son Giorgi Apkhazava with four-sided cerebral palsy. Giorgi neither moves nor talks, he is incapable of thinking. As Ms. Eliso says, she sold two flats in order to continue the treatment but she couldn't help Giorgi. Then she moved from Zugdidi to Tbilisi to work, lived in rented apartment and temporarily placed Giorgi in an orphanage until gathering money. But Giorgi was not eating without his mother. That's why Eliso took him from the orphanage and applied to the Council Board requiring the apartment. The governor temporarily accommodated them in one former school building at Bogdan Khmelnitski str. Mother change Giorgi's clothes 10-11 times daily, because he tears t-shirts and because of lack of money to buy pampers, he wets a bed and everything. The toilet is in a terrible condition, mother hardly can wash Giorgi. They require providing them with WC. Thus we can help Giorgi. Let's do kindness. Please see telephone number and account number given bellow:

Account number with Bank of Georgia GE17BG000000785425800 recipient: Tamar Turkia.

Account number with TBC Bank GE74TB7208036080100002 recipient: "Foundation Nateli"

Account number with Liberty Bank GE22LB0115111324821000 recipient: "Foundation Nateli.

Telephone number: 0901500510 - call price 1GEL

HOT LINE

McLain Association for Children (MAC), a non-governmental organization, has established a hot line service. Interested persons can call and get information about MAC services or other organizations which work on disability issues.

We welcome service providers to send us information about their services. We will make this information available to those who might need your services. Thank you for your cooperation.

This service is free of charge but does not cover the mobile phone expenses.

Working hours: Monday-Friday, 10-18

Hot Line: 558 055 588; 599 588 226

www.macgeorgia.org

facebook: McLain Association for Children (MAC)

+ 995 223 22 60; + 995 593 33 5887; + 995 593 91 6682
pr_imediplus@yahoo.com
info.imediplus@gmail.com
www.imediplusi.ge

Chief editor- Teimuraz Miqiasvili
Deputy editor- Maia Asakashvili
Journal "IMEDI+" is published with support of
" McLain Association for Children"
Address- Tbilisi, 0179. Z.Paliashvili Ave. №47^A.12

ДАТО ПАРУЛАВА

АДАПТИРОВАННЫЙ ДЕТСКИЙ САД-ЯСЛИ ДЛЯ ДЕТЕЙ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ

Мэр Тбилиси Давид Нармания и посол Соединенных Штатов Америки в Грузии, Ричард Норланд, открыли находящийся на улице Старца Гавриила, 215-ый детский сад-ясли, полностью адаптированный для детей с ограниченными возможностями.

Сад-ясли является одним из существующих в Грузии садов, которые стараются интегрировать детей с ограниченными возможностями в общих группах. В саду-яслях 470 воспитанников, в том числе, 15 с ограниченными возможностями и нуждаются в специальной образовательной программе.

Реконструкцию сада-яслей профинансировало европейское командирование департамента обороны правительства США и осуществил инженерный корпус армии США через посредничество посольства США.

На полное восстановление двухэтажного здания детского сада - ясли, который адаптирован на детей с ограниченными возможностями, в рамках проекта, было потрачено 250 000 долларов США.

«Мы можем научиться у лиц с ограниченными возможностями смелости и взять пример, как они справляются с вызовами и надобностями, перед которыми они стоят каждый день. Мы должны слушать их, они вносят в нашу жизнь новое измерение, я благодарен за то, что эти люди находятся рядом с нами» - заявил посол США Ричард Норланд.

НИКОЛОЗ РАЧВЕЛИ

РЕШЕНИЕ «РУСТАВИ 2» БУДЕТ ОЧЕНЬ ПОЛЕЗНЫМ ДЛЯ НАШЕГО ОБЩЕСТВА»

Николоз Рачвели, через социальную сеть, публикует статус о новом соведущем «Другая полдень», Мерабе Дукашвили. По его заявлению, Мераб очень умный человек и одобряет решение «Рустави 2». Также отмечает, что у Мераба есть все качества, характерные для ведущего. По мнению Николоза Рачвели, Мераб сможет и изменит мышление грузинского общества к лучшему.

«Из-за моего нагруженного репетиционного и концертного режима, давно не видел ни одной телепередачи. А сейчас, когда немного вздохнул, в интернет пространстве случайно наткнулся на одну из передач «Другая полдень», где мои любимые ведущие Нино, Гванца и Тика, представили зрителю еще одного нового

соведущего Мераба Дукашвили. Я увлекся передачей и понял, что это решение канала будет очень полезным для нашего общества, для которого масс-медиа является самым большим учителем, как с положительной, так и с отрицательной точки зрения. У Мераба есть дар, эрудиция и культура, а это качества, необходимые для ведущего, но самое главное то, что у него есть возможность помочь каждому из нас, сделать огромный шаг к тому, чтобы стать лучшими, более утонченными и свободными, с более сильной волей и полными верой в себе! Как в свое время, вокальный конкурс «Джеостар», повернул страну, находящуюся в клещах русской эстрады низкого качества, к грузинскому песню, живому исполнению и лучшему вкусу (хотя, понятно, что к моему горю, полное излечение от недуга оказалось невозможным), так и сейчас, я думаю, Мераб и «Другая полдень» внесут большую долю в процессе формирования рада ценностей широкого общества. С точки зрения усиления музыкальной культуры и вкуса, это успешно осуществляет, в той же передаче, Марина Беридзе, которая сделала возможным вести концентрированную беседу с эфира высокорейтингового канала о классической музыке, слушать живое исполнение и широко пропагандировать их творческую жизнь. Я, как частый гость, зритель по возможности и преданный болельщик передачи «Другой полдень», хочу выразить радость и всем поздравить с такими положительными новшествами!!!» - пишет в социальной сети Николоз Рачвели.

ТЕЙМУРАЗ МИКИАШВИЛИ

В ТБИССКОМ САКРЕБУЛО ПРОШЛО МЕРОПРИЯТИЕ – ИСКУССТВО ДЛЯ СОЦИАЛЬНОЙ ИНТЕГРАЦИИ И ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОДЕЙСТВИЯ

По инициативе председателя комиссии образования и культуры, госпожи Тамары Талиашвили, 22 января текущего года, было создано творческое пространство, основанное на социальной ответственности, где искусство служит экономическому содействию и социальной включенности.

В рамках мероприятия, разные социальные и благотворительные организации представляли художественные холсты, уникальные изделия, рукодельные игрушки, созданные лицами со специальными потребностями, адаптированную литературу для незрячих – аудио книги.

Уже в процессе мероприятия незрячий художник, студент Софо Хуцишвили, создала рисунок на тему Тбилиси.

Мероприятие музыкально оформила школа искусств №19 имени Отара Тактакишвили, которая находится под муниципальной подчинении Тбилиси и театральная труппа Исанского дома учеников-молодежи.

В мероприятии принимали участие организации: социальное производство «Давитиани», заботящаяся о лицах с ограниченными возможностями организация «Будем дружить», студия «Гера», организация, поддерживающая искусства незрячих лиц «Тифло Артстуди», инклюзивная творческая студия Сасао.ge «Кандидус», организация лиц с ограниченными возможностями «Рука к руке».

На мероприятии присутствовали председатель сакребуло, члены сакребуло, аппарат сакребуло, президент ассоциации работодателей Грузии господин Элгуджа Меладзе, председатель совета защиты прав лиц с ограниченными возможностями Рати Ионатамишвили.

СОФО АПЦИАУРИ

«ОБРАЗОВАНИЕ ЛИЦ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ ЯВЛЯЕТСЯ ОДНИМ ИЗ САМЫХ ЗНАЧИТЕЛЬНЫХ ВОПРОСОВ»

Скоро исполнится год, как Грузия взяла новые обязательства по отношению к лицам с ограниченными возможностями.

Ратифицированию конвенции ООН о правах лиц с ограниченными возможностями предшествовали разные процессы: акции лиц с ограниченными возможностями и работающих по этому вопросу организации, закрытые кулуарные встречи, затянутые процессы и противоположные мнения. В конце

концов, активизм дал результат и за счет определенных уступок (правительство отказалось подписать факультативный протокол, что давало возможность лицам с ограниченными возможностями предъявить иск в соответственном комитете ООН), Грузия присоединилась к международной конвенции.

Но самый значительный процесс еще впереди. Перед представителями меди, в виде конвенции лежит большой «рабочий документ», который дает воз-

возможность наблюдать за процессом имплементации.

Что изменилось после ратифицирования конвенции, перед какими вызовами стоит наше правительство и как идет процесс включения людей с ограниченными возможностями в полноценной общественной жизни?

Об этом «Либерал» беседовал с постоянным представителем программы развития ООН в Грузии, Нилом Скотом.

- уже год, как Грузия взяла новые международные обязательства перед людьми с ограниченными возможностями. Осуществление на практике конвенции ООН о правах лиц с ограниченными возможностями, является самым важным процессом. Перед какими основными проблемами, по вашему мнению, стоят люди с ограниченными возможностями и перед какими вызовами стоит страна?

-ратифицирование конвенции, само собой, является хорошим фактом. По официальным данным, в Грузии больше 122 тысяч лиц с ограниченными возможностями, хотя неофициально это число, возможно, больше. Думаю, говорить о выполнении взятых обязательств в совершенном виде, еще рано. За последние пять лет страна присоединилась к разным международным документам, много говорят о внедрении европейских стандартов, хотя это очень длинный процесс. Даже многие развитые страны проходили этот путь на протяжении многих лет. Если говорить о вызовах, перед которыми стоит правительство Грузии, нужно начать с самого важного и базисного вопроса. Это доступность среды, инфраструктуры, образования, здравоохранения, здоровой социальной жизни и права на занятость. Но самое важное, чему можем научиться у других стран, это отношения и социальные направления. Если сознание общества не будет повышено по этому направлению, все остальное будет неэффективным.

- в Грузии, люди с ограниченными возможностями, находятся под большим риском бедности. Что, по вашему мнению, должно сделать государство для уменьшения этого риска?

-в Грузии существуют разные, так называемые уязвимые группы, к их числу относятся и лица с ограниченными возможностями. Очень трудно приходится проживающим в селах людям, вынужденным переселенцам и другим. По этому, неправильно говорить о лиц с ограниченными возможностями изолированно. Все уязвимые группы стоят перед важными проблемами. Эти проблемы связаны не столько с неравным разделением доходов, сколько с малым коли-

чеством или отсутствием дохода. За последнее время Грузия развивается и мы видим шаги к улучшению инфраструктуры. Экономический рост и развитие в итоге отразятся на всех уязвимых группах, в том числе и на лиц с ограниченными возможностями.

- является или нет занятость людей с ограниченными возможностями одним из путей экономического и соответственно, социального развития?

- занятость является самой важной и к тому же самой трудной проблемой, которую нужно решить. Необходимо, чтобы лица с ограниченными возможностями имели равные возможности. Грузия приняла закон «Об искоренении любой формы дискриминации» и это является шагом вперед, но нужно подчеркнуть, что и в этом случае, речь идет не только о людях с ограниченными возможностями. На проблему нужно взглянуть более широко. В этом году ООН и народный защитник Грузии провели несколько исследований, после чего выяснилось, что женщины с ограниченными возможностями и представители этнического меньшинства являются жертвами двойной дискриминации. Такое же положение и в вопросе по безработице. Если в стране стоит проблема безработицы, в общем, это еще больше обостряет жизнь лиц с ограниченными возможностями. И, наконец, должны работать с самыми работодателями, чтобы они не подходили дискриминационно к лицам с ограниченными возможностями и были реальные и адекватные рабочие места.

А сейчас о людей с ограниченными возможностями, проживающих в регионе.

- в Грузии, в общем, стоит проблема развития регионов, что, конечно, работает против людей с ограниченными возможностями. Если мы говорим, к примеру, о неадаптации транспорта, неисправной инфраструктуре, в регионах это выражено еще более остро. Несколько лет назад, проблема изолирования стояла и в Великобритании, соответственно, это отражалось и на лиц с ограниченными возможностями. Как только в регионах разрешилась проблема транспорта, разрешился и вопрос адаптированного транспорта.

- что касается гендерного аспекта, являются или нет женщины с ограниченными возможностями жертвами дискриминации, о чем говорят и исследования народного защитника?

- это очень серьезная проблема. Женщины с ограниченными возможностями часто становятся жертвами насилия в семье. 50% женщин с ограниченными возможностями находятся за гранью бедности, над этим фактом нужно задуматься.

- Министерство образования и науки несколько лет назад внедрило систему инклюзивного образования, хотя, в общем, уровень образования лиц с ограниченными возможностями неблагоприятен.

- инклюзивное образование является еще одним сложным вопросом. Образовательные учреждения Грузии еще не готовы к этому. В первую очередь, нужно решить проблему общего образования лиц с ограниченными возможностями. Нет соответственной инфраструктуры, учебных программ, есть дефицит учебников, например, аудио и напечатанные

шрифтом Брайля учебники и т.д. Это результаты советского наследия. Лиц с ограниченными возможностями воспринимают только с медицинской точки зрения, никто не заботился об их социальной интеграции. Такое отношение нужно изменить, общество должно пройти этот процесс и придти до решения, что образование лиц с ограниченными возможностями является одним из самых важных и нужных вопросов.

- несмотря на перечисленные проблемы, на новой Грузии возложены международные обязательства и придется заботиться об этом шаг за шагом. Какие, по вашему мнению, приоритеты нужно выделить в процессе имплементации?

- конечно, процесс имплементации будет медленным. Это естественно, но результата можно достичь лишь в одном случае – если выполнение предусмотренных декларацией обязательств будет происходить параллельно с экономическим ростом страны. Рекомендация ООН состоит в том, чтобы не произошло изолирование лиц с ограниченными возможностями. Большое значение имеет изменение негативных социальных клише позитивными, только так тронется лед. Спросите у самых лиц с ограниченными возможностями, и вы сами удостоверитесь, что они не желают, чтобы общество смотрело на них как на других. Они хотят и имеют право быть равными с остальными.

- каковы планы программы развития ООН в Грузии?

- наша деятельность, в основном, ассоциируется с политической деятельностью, хотя ООН активно включен в разных социальных активностях. Мы активно поддерживали ратифицирование конвенции. На этот раз наблюдаем и содействуем процесс имплементации. Вместе с деятельностью, связанной с выработкой политики, часто осуществляем и практические проекты. К примеру, сотрудничаем со службой неотложной помощи (112), помогаем, чтобы их услуги стали доступными для людей с пониженным слухом. Эта проблема оказалась неожиданной и для меня. Я понял, что никогда не задумывался о том, как люди с пониженным слухом связываются с горячей линией. Очень важно содействовать талантливым людям. Именно поэтому помогаем творческим группам людей с ограниченными возможностями, например, ансамблям «Союза глухих Грузии». Сегодня проходит их мероприятие в театре Марджанишвили. Я очень рад успеху этих людей. Грузинский народ полон сочувствием, но Грузия еще находится в процессе сложных экономических и социальных перестроек. В этой ситуации общество должно достичь баланса, который даст возможность всем социальным группам, найти собственное место в обществе. Дискриминация недопустима и мы должны активно работать над этим.

Профинансировано посольством США в Грузии
<http://www.liberali.ge/images/>

ПОМОЖЕМ ГЕОРГИЮ АПХАЗАВА!

Семья Элисо Апхазова социально незащищенная. Семья состоит из двух членов, матери-одиночки, которая болеет астмой и сына с четырехсторонним церебральным параличом, 18 летним Георгием Апхазавом. Георгий не может ни двигаться, ни говорить и ни мыслить. Как говорит госпожа Элисо, она продала 2 квартиры, но не смогла помочь ничем. Потом переехала из Зугдиди в Тбилиси, чтобы работать, снимала квартиру. А Георгия временно поместили в детский дом, пока мать соберет деньги. Но Георгий без матери не ел, очень переживал. Мать забрала его и обратилась в Гамгеоба во вопросу квартиры. Их временно поселили в бывшее здание школы на улице Богдана Хмельницкого. Им приходится 10-11 раз в день менять одежду Георгию, поскольку он ест майки и из-за неимения денег на памперсы, он мочит пастель и все. Мокрая точка находится в ужасном состоянии... мать с трудом моет Георгия в тазику. Одна из их просьб, это сделать мокрую точку. У них нет даже собственного дома. Поможем Георгию чем сможем, сила в единстве, друзья. Давайте делать добро. Для помощи действуют номера счетов и номер телефона.

Номер счета в Банке Грузии: GE17BG000000785425800. Получатель – Тамар Туркия.

Номер счета в Либерти Банк: GE22LB0115111324821000

Получатель – фонд «Натели».

Номер телефона: 0901500510 - стоимость 1 лари.

ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ ПО ВОПРОСАМ ОГРАНИЧЕННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ

“Ассоциация Маклейна для детей” - неправительственная, благотворительная организация, в которой функционирует горячая линия. Заинтересованные лица могут связаться и получить информацию, как о нас, так и о сервисах организаций, которые работают над вопросами лиц с ограниченными возможностями.

Рабочие часы: понедельник, пятница, 10:00 - 18:00

Горячая линия: 558 055 588; 599 588 226 www.macgeorgia.org

+ 995 223 22 60; + 995 593 33 5887; + 995 593 91 6682
pr_imediplus@yahoo.com
info_imediplus@gmail.com
www.imediplusi.ge

Главный редактор – Теймураз Микиашвили
Заместитель редактора – Майя Асакшвили
Журнал издается при поддержке
«Ассоциация Маклейна для детей»

Адрес – Тбилиси, 01790. Ул. 3. Фалиашвили №47, кв. 12

თბილისის მშენებლობა ბორჯომის ქუჩიდან

რუსთაველის გამზირი დღეს

ცხელი ხაზი შეზღუდული შესაძლებლობების საკითხებზე

„მაკლეინის ასოციაციაში ბავშვებისათვის“ ფუნქციონირებს ცხელი ხაზი. დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ დაგვიკავშირდნენ და მიიღონ ინფორმაცია, როგორც ჩვენს, ასევე იმ ორგანიზაციების სერვისების შესახებ, რომლებიც მუშაობენ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საკითხებზე.

სამუშაო საათები: ორშაბათი, პარასკევი, 10⁰⁰-18⁰⁰

ცხელი ხაზი: 558 055 588; 599 588 226

www.macgeorgia.org

